

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/2432**(2015. gada 18. septembris)****par valsts atbalstu SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN)), ko Vācija sniegusi par piena kvalitātes pārbaudēm saskaņā ar Vācijas Likumu par pienu un taukiem***(izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 6295)***(Autentisks ir tikai teksts vācu valodā)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes saskaņā ar minēto noteikumu ⁽¹⁾,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Eiropas Komisija (turpmāk "Komisija") 2011. gada 28. novembra un 2012. gada 27. februāra vēstulē lūdza Vāciju sniegt papildu informāciju saistībā ar 2010. gada ziņojumu par valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē, ko Vācija bija iesniegusi atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 ⁽²⁾ 21. panta 1. punktam. Uz Komisijas jautājumiem Vācija atbildēja 2012. gada 16. janvāra un 27. aprīļa vēstulē. Ņemot vērā Vācijas atbildes, izrādījās, ka Vācija bija piešķirusi finansiālu atbalstu piena nozarei, pamatojoties uz 1952. gada Likumu par piena, piena produktu un tauku apriti (*Gesetz über den Verkehr mit Milch, Milcherzeugnissen und Fetten*) (turpmāk "Likums par pienu un taukiem" vai "MFG").
- (2) Komisija 2012. gada 2. oktobra vēstulē informēja Vāciju, ka attiecīgie pasākumi ir reģistrēti kā nepaziņots atbalsts ar numuru SA.35484 (2012/NN). Papildu informāciju Vācija sniedza 2012. gada 16. novembra, 2013. gada 7., 8., 11., 13., 14., 15. un 19. februāra, 21. marta, 8. aprīļa, 28. maija, 10. un 25. jūnija un 2. jūlija vēstulē.
- (3) Komisija 2013. gada 17. jūlija vēstulē (C(2013) 4457 *final*) paziņoja Vācijai savu lēmumu sākt LESD 108. panta 2. punktā ⁽³⁾ paredzēto procedūru attiecībā uz konkrētiem apakšpasākumiem, kas veikti saskaņā ar MFG (turpmāk "lēmums sākt procedūru"). Tajā pašā vēstulē Komisija atzina, ka pārējie apakšpasākumi, kas veikti laikā no 2001. gada 28. novembra līdz 2006. gada 31. decembrim vai laikā no 2007. gada janvāra, vai abos laikposmos, ir saderīgi ar iekšējo tirgu vai nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, vai ka tiem nav piemērojami valsts atbalsta noteikumi (turpmāk "labvēlīgais lēmums").
- (4) Šajā lēmumā aplūkoto atbalstu par Bādenē-Virtembergā un Bavārijā veiktajām piena kvalitātes pārbaudēm laikā no 2001. gada 28. novembra līdz 2006. gada 31. decembrim Komisija atzina par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- (5) Turpretim Komisija apšaubīja, vai ar iekšējo tirgu ir saderīgas tādas pašas piena kvalitātes pārbaudes, kas veiktas laikā no 2007. gada 1. janvāra.
- (6) Šis lēmums attiecas tikai uz laikā no 2007. gada 1. janvāra veiktajām piena kvalitātes pārbaudēm.

⁽¹⁾ OVC 7, 10.1.2014., 8. lpp.

⁽²⁾ Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

⁽³⁾ EK līguma 87. un 88. pantu 2009. gada 1. decembrī aizstāja ar LESD 107. un 108. pantu. Abos gadījumos noteikumi būtībā ir vienādi. Šajā lēmumā atsaucas uz LESD 107. un 108. pantu attiecīgā gadījumā ir uzskatāmas par atsaucēm uz EK līguma 87. un 88. pantu.

- (7) Vācija 2013. gada 20. septembra vēstulē iesniedza piezīmes par lēmumu sākt procedūru.
- (8) Lēmums sākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (*). Komisija aicināja citas ieinteresētās personas iesniegt piezīmes viena mēneša laikā.
- (9) No ieinteresētajām personām Komisija saņēma pavisam 19 piezīmes. Viena ieinteresētā persona, norādot pamatotos iemeslus, lūdza Komisiju neatklāt tās identitāti. Pavisam septiņas no 19 piezīmēm, bet ne iepriekš minētās ieinteresētās personas piezīmes, attiecās uz attiecīgajiem pasākumiem saistībā ar piena kvalitātes pārbaudēm.
- (10) Saņemtās piezīmes tika nosūtītas Vācijai 2014. gada 27. februāra, 3. marta un 3. oktobra vēstulē, neatklājot iepriekš minētās ieinteresētās personas identitāti.
- (11) Sākotnēji Vācija nekomentēja 2014. gada februārī iesniegtās ieinteresēto personu piezīmes. Par 2014. gada 8. jūlijā iesniegtajām papildu piezīmēm Vācija izteica apsvērumus 2014. gada 3. decembra vēstulē.

2. PASĀKUMU APRAKSTS

- (12) Turpmāk ir raksturots finansiālais atbalsts, kas piešķirts par Bādenē-Virtembergā un Bavārijā veiktām piena kvalitātes pārbaudēm un kas lēmumā sākt procedūru tiek dēvēts par apakšpasākumiem BW 1 un BY 1, kuru saderību ar iekšējo tirgu Komisija ir apšaubījusi attiecībā uz laikposmu no 2007. gada 1. janvāra.

Iemesli, kāpēc Komisija ir uzsākusi LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru

- (13) MFG ir federālais likums, kurš stājās spēkā 1952. gadā un kopš tā laika ir vairākkārt grozīts, jaunākie grozījumi izdarīti 2006. gada 31. oktobrī. Tajā paredzēts attiecīgo atbalsta pasākumu juridiskais pamats, un tam ir neierobežots darbības laiks.
- (14) Kā informēja Vācija, Bavārijā veiktās piena kvalitātes pārbaudes tiek finansētas ne tikai no ieņēmumiem no piena nodevas, bet arī no vispārējiem federālās zemes budžeta līdzekļiem.
- (15) MFG 22. panta 1. punktā Vācijas federālās zemes ir pilnvarotas iekasēt piena nodevu no pienotavām, pamatojoties uz tām piegādāto piena daudzumu. Federālo zemju iekasētās nodevas apmērs ir līdz EUR 0,0015 par kilogramu piena.
- (16) Vācija ir norādījusi, ka attiecīgajās federālajās zemēs iekasētā piena nodeva nav piemērojama importētiem produktiem. Toties par eksportētiem produktiem piena nodevu var iekasēt.
- (17) MFG 22. panta 2. punktā ir paredzēts, ka ieņēmumus no piena nodevas izmanto tikai:
- 1) kvalitātes veicināšanai un saglabāšanai, pamatojoties uz konkrētiem īstenošanas noteikumiem;
 - 2) higiēnas uzlabošanai piena un piena produktu ieguves, piegādes, apstrādes, pārstrādes un tirdzniecības laikā;
 - 3) piena izslaukuma pārbaudēm;
 - 4) uzņēmumu konsultēšanai piensaimniecības jautājumos un jauno speciālistu tālākizglītibai piensaimniecībā;
 - 5) reklāmai, lai palielinātu piena un piena produktu patēriņu;
 - 6) Likumā par pienu un taukiem noteikto uzdevumu veikšanai.

(*) Sk. 1. zemspējas piezīmi. Pirms tam 2013. gada 9. decembra vēstulē Vācijai tika nosūtīts labojums.

- (18) MFG 22. panta 2.a punktā ir paredzēts, ka, atkāpjoties no 2. punkta, saskaņā ar 1. punktu iegūtos līdzekļus var izmantot arī, lai:
- 1) mazinātu strukturāli nosacītas lielākas uzskaites izmaksas, kas saistītas ar piena un krējuma piegādi no ražotāja līdz pienotavai;
 - 2) mazinātu lielākas transporta izmaksas par piena piegādi no vienas pienotavas otrai, ja šāda piegāde ir nepieciešama attiecīgās pienotavas noieta tirgus nodrošināšanai un apgādei ar dzeramo pienu, un
 - 3) veicinātu kvalitāti piena produktu centralizētā tirdzniecībā.
- (19) MFG 22. panta 4. punktā ir paredzēts, ka maksas un nodevas, ko pienotavas vai to apvienības maksā piensaimniecības iestādēm saistībā ar 2. punktā minētajiem mērķiem, pilnībā vai daļēji var tikt atlīdzinātas ar ieņēmumiem no piena nodevas.
- (20) Bādene-Virtemberga un Bavārija piešķir finansiālu atbalstu par piena kvalitātes pārbaudēm, kas lēmumā sākt procedūru tiek dēvētas par apakšpasākumiem *BW 1* un *BY 1*. Kopumā izlietotie līdzekļi (abām federālajām zemēm kopā, Bavārijā ņemot vērā arī vispārējos federālās zemes budžeta līdzekļus) bija aptuveni EUR 14 miljoni gadā.
- (21) Saskaņā ar MFG 10. pantu saistībā ar 1980. gada 9. jūlija Rīkojumu par piegādātā piena kvalitātes pārbaudi un apmaksu (*Verordnung über die Güteprüfung und Bezahlung der Anlieferungsmilch*) (turpmāk "Rīkojums par piena kvalitāti" vai "MGV")⁽⁵⁾ 1. panta 1. punktu, lai novērtētu kvalitāti, piena iepircēji liek pārbaudīt vai pārbauda visa tiem piegādātā piena:
- tauku saturu,
 - olbaltumvielu saturu,
 - bakterioloģisko kvalitāti,
 - somatisko šūnu skaitu un
 - sasalšanas temperatūru.
- (22) MGV 1. panta 1. punktā minētās pārbaudes obligāti jāveic Vācijas pienotavu (piena iepircēju) iepirktajam pienam.
- (23) Neskaitot Bādenu-Virtembergu un Bavāriju, citas federālās zemes, tostarp tās, kuras neiekasē piena nodevu, nepiešķir finansiālu atbalstu par piena kvalitātes pārbaudēm.
- (24) Juridisko pamatu apakšpasākumu *BW 1* un *BY 1* veikšanai veido šādi tiesību akti:
- Likuma par pienu un taukiem 22. panta 2. punkta 1. apakšpunkts,
 - 1980. gada 9. jūlija Rīkojums par piena kvalitāti,
 - 2004. gada 18. maija Rīkojums par to, kā īstenojams Rīkojums par piena kvalitāti (*Verordnung zur Durchführung der Milch-Güteverordnung*)⁽⁶⁾,
 - Paziņojums par *Milchprüfning Baden-Württemberg e. V.* akreditāciju 2004. gada 21. jūlija redakcijā⁽⁷⁾,
 - Bādenes-Virtembergas federālās zemes budžeta noteikumu (*Landeshaushaltsordnung für Baden-Württemberg, LHO*) 23. un 44. pants,
 - 2007. gada 17. oktobra Rīkojums par piena nodevu (*Verordnung über eine Umlage für Milch, BayMilchUmlV*)⁽⁸⁾ (Bavārija),

⁽⁵⁾ BGBl. I, 878. un 1081. lpp., jaunākie grozījumi izdarīti ar 2010. gada 17. decembra Rīkojuma 1. pantu (BGBl. I, 2132. lpp.).

⁽⁶⁾ GBl. Nr. 8, 350. lpp.

⁽⁷⁾ *Staatsanzeiger* Nr. 30, 2.8.2004.

⁽⁸⁾ GVBl. 2007, 727. lpp., jaunākie grozījumi izdarīti ar 2012. gada 29. novembra rīkojumu.

- 2004. gada 18. maija Rīkojums par piensaimniecības nodevu iekasēšanu (*Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen*) (Bādene-Virtembergā) ⁽⁹⁾, zaudējis spēku pēc tam, kad stājās spēkā 2013. gada 14. februāra Lauku teritoriju un patērētāju aizsardzības ministrijas rīkojums, ar ko atceļ Rīkojumu par piensaimniecības nodevu iekasēšanu (*Verordnung des Ministeriums für Ländlichen Raum und Verbraucherschutz zur Aufhebung der Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen*),
- Bavārijas brīvvalsts budžeta noteikumu (*Haushaltsordnung des Freistaates Bayern, BayHO*) 23. un 44. pants.
- (25) Jau iepriekšējās pārbaudes procedūrā Vācija apgalvoja, ka šie pasākumi nav valsts atbalsts turpmāk minēto iemeslu dēļ.
- (26) Maksājumi tika veikti kā kompensācija par nepieciešamiem izdevumiem, kas piena kontroles laboratorijām radās par valsts pasūtījuma izpildi. Pārbaudes garantēja produktu nekaitīgumu, ņemot vērā patērētāju veselības aizsardzību un iedzīvotāju apgādi ar augstas kvalitātes produktiem.
- (27) Īpaša nozīme bija svaigpiena papildu pārbaudēm, kas bija daudz plašākas nekā MGV prasības. Piena kontroles laboratorijām tas ļāva īstenot uzraudzības sistēmu inhibitoru klātbūtnes konstatēšanai, lai aizdomu gadījumā varētu mērķtiecīgi identificēt inhibitoru klātbūtni piegādātajā pienā un attiecīgā gadījumā noteikt sodu. Komisija norāda, ka par finansiālo atbalstu šīm papildu pārbaudēm tiks pieņemts atsevišķs lēmums.
- (28) Pēc tam, kad 2012. gada 2. oktobra vēstulē visus pasākumus, kuriem bija piemērojams MFG, Komisija reģistrēja kā nepaziņotu atbalstu, Bādene-Virtembergā un Bavārijā vienotās pārtraukt atļūdzināt izmaksas par oficiālajām piena kvalitātes pārbaudēm, kuras iepriekš tika finansētas no ieņēmumiem no piena nodevas. Tā vietā piensaimniecības uzņēmumi turpmāk atļūdzināja šos izdevumus tieši piena kontroles laboratorijām. Ņemot vērā, ka lielākā daļa (80 %) no piena nodevas finanšu līdzekļiem Bādenē-Virtembergā tika izlietoti minētajām piegādātā piena oficiālajām pārbaudēm, šajā saistībā Bādene-Virtembergā, lai vienkāršotu administratīvās procedūras un mazinātu birokrātiju, no 2013. gada 1. janvāra pilnībā pārtrauca iekasēt piena nodevu. Turpretim Bavārijā izmaksu neatļūdzināšana tika kompensēta ar samazinātu nodevas likmi.

Vācijas piezīmes, kas iesniegtas 2013. gada 20. septembrī

- (29) Par attiecīgajiem apakšpasākumiem BY 1 un BW 1 Vācija iesniedza turpmāk izklāstītās abu federālo zemju saskaņotās piezīmes.
- (30) Regulāro piena kvalitātes pārbaūžu izmaksu segšana bija likumīga arī laikā no 2001. līdz 2006. gadam. Tas, ka pārbaudes veica Bavārijas piena kontroles laboratorija (*Milchprüfning Bayern e. V., MPBY*) un Bādenes-Virtembergas piena kontroles laboratorija (*Milchprüfning Baden-Württemberg e. V., MPBW*), nenozīmē, ka tika piešķirts atbalsts, jo piensaimniecības uzņēmumiem netika radītas priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Pat ja tas būtu bijis atbalsts (ko Vācija noliedz), tas būtu uzskatāms par pastāvošu atbalstu. Katrā ziņā pasākumi BY 1 un BW 1 ir saderīgi ar iekšējo tirgu. Bavārijas brīvvalsts finansēšanu no nodevas ieņēmumiem uz laiku ir pārtraukusi, tikai pamatojoties uz juridiskās noteiktības apsvērumiem. Tāpat tikai uz juridiskās noteiktības apsvērumu pamata un saistībā ar īpašo situāciju Bādenē-Virtembergā finansēšana no nodevas ieņēmumiem un nodevas iekasēšana tur tika pilnībā izbeigta 2012. gada 31. decembrī.
- (31) Pasākumi BY 1 un BW 1 neietvēra valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, jo pienotavām netika radītas priekšrocības tāpēc, ka pārbaudes veica MPBY un MPBW. Jo īpaši pienotavas netika atbrīvotas no izmaksām, kas tām parasti būtu jāsedz. Nav pareizi uzskatīt, ka izmaksas par valsts tiesību aktos paredzētu pienākumu izpildi ir saimnieciskās darbības parastās izmaksas, kas attiecīgajiem uzņēmumiem, proti, pienotavām, parasti jāsedz pašiem.
- (32) Izmaksas, kas parasti jāsedz uzņēmumam, izriet no prasībām valsts tiesību aktos (papildu pārbaude). Līdz ar to rodas jautājums, kādi maksājumi uzņēmumam parasti jāveic saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Šajā ziņā par nodokļu noteikumiem Tiesa ir atzinusi, ka nevar būt runa par būtiskām (selektīvām) priekšrocībām valsts atbalsta noteikumu izpratnē, ja dažādos dalībvalsts reģionos spēkā ir atšķirīgi nodokļu noteikumi. Turklāt nodokļu noteikumu atskaites punktam nav obligāti jāsakrīt ar attiecīgās dalībvalsts reģiona robežām, līdz ar to pasākums, kas rada priekšrocības tikai vienai reģiona daļai, tikai šā iemesla dēļ nav jāuzskata par selektīvu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē ⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ GBL 350. lpp.

⁽¹⁰⁾ Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedums Portugāle/Komisija, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, 56. punkts.

- (33) Šis princips jāpiemēro arī piena kvalitātes pārbaūžu izmaksu segšanai. Tā kā federālā valstī kompetences ir sadalītas, Vācijā parastie maksājumi izriet no federālo tiesību aktu un federālo zemju tiesību aktu mijiedarbības. Atbilstoši šai izpratnei izmaksas par piena pārbaudi nav pienotavu saimnieciskās darbības parastās izmaksas.
- (34) Federālajos tiesību aktos nav noteikts, ka pienotavām jāsedz kvalitātes pārbaūžu izmaksas. Izmaksu segšana nav paredzēta ne MFG, ne MG. MG 1. panta 1. punktā noteikts: "Lai novērtētu kvalitāti, piena iepircēji liek pārbaudīt vai pārbauda visu tiem piegādāto pienu (...) saskaņā ar 2. panta 1.–8. punktu."
- (35) No MG 2. panta 8. punkta izriet tikai tas, ka šīs pārbaudes principā veic nevis pienotavas, bet gan akreditētas laboratorijas: "Pārbaudes drīkst veikt tikai laboratorija, kuru ir akreditējusi saskaņā ar federālās zemes tiesību aktiem kompetenta iestāde. Saskaņā ar federālās zemes tiesību aktiem kompetentā iestāde var atļaut, ka pārbaudes veic pats iepircējs."
- (36) Līdz ar to federālajos tiesību aktos (MFG un MG) ir noteikts tikai piena iepircēju pienākums nodrošināt pārbaudes. Kompetence precizēt piena pārbaudes kārtību (jo īpaši izmaksu segšanu) saskaņā ar MFG 10. panta 2. punktu ir piešķirta federālajām zemēm.
- (37) Tādēļ tas, vai pārbaudi veic laboratorija vai pats iepircējs, ir noteikts federālo zemju tiesību aktos. Attiecīgā federālā zeme var lemt arī par to, kuram (iepircejam vai laboratorijai) ir jāsedz attiecīgās izmaksas. Līdz ar to Vācijā pastāv atšķirīgi noteikumi par pienākumu segt izmaksas. Saistībā ar iepriekš minēto judikatūru tie ir atskaites punkts jautājumā, kādas izmaksas uzņēmumam parasti būtu jāsedz.
- (38) Bavārijā veikt piena pārbaudi ir uzticēts MPBY. MPBY ir vienīgā Bavārijā akreditētā laboratorija. Kā neitrāla pārbaudes organizācija tā pilda valsts pasūtījumu, tāpēc valsts to pastāvīgi kontrolē. Attiecīgās izmaksas, kas radās piena kontroles laboratorijai, daļēji tika finansētas no nodevas saskaņā ar MFG 22. pantu un daļēji, kā norāda Vācija, – no vispārējiem budžeta līdzekļiem. Tā kā federālās zemes ir kompetentas savā teritorijā regulēt pienākumu segt izmaksas, tas, ka federālajā zemē kvalitātes pārbaudes pilnībā vai daļēji tika finansētas no piena nodevas līdzekļiem, konkrētiem uzņēmumiem nerādīja priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Federālie tiesību akti nav atsaucis punkts pienākumam segt izmaksas. Tāpēc nav būtiski, ka citās federālajās zemēs, neskaitot Bādeni-Virtembergu un Bavāriju, šāda (daļēja) finansēšana no nodevas ieņēmumiem nenotika.
- (39) Bavārijā un Bādenē-Virtembergā visiem uzņēmumiem izmaksas bija jāsedz vienādā mērā. Tāpēc nevar runāt par (selektīvām) priekšrocībām.
- (40) Par to, ka pienotavām nebija būtisku priekšrocību valsts atbalsta noteikumu nozīmē, liecina arī šāds aspekts: pienotavas netika atbrīvotas no izmaksām, kas tām parasti būtu jāsedz, jo tām bija jāmaksā lielāka piena nodeva. Ieņēmumi no nodevas daļēji tika izlietoti piena pārbaūžu finansēšanai. Kad, ņemot vērā Komisijas uzsāktu procedūru, piena pārbaūžu finansēšana no nodevas ieņēmumiem tika pārtraukta, arī nodevas likme tika samazināta. Savukārt pienotavas saņēma lielāku atlīdzību par kvalitātes pārbaudēm, lai kompensētu mazāku finansējumu no nodevas ieņēmumiem. Šajā saistībā Tiesa ir nospriedusi, ka priekšrocības nav sagādātas, ja nodeva atbilst sniegto pakalpojumu reālajām ekonomiskajām izmaksām⁽¹⁾. Šāda pakalpojuma un pretpakalpojuma saikne ir raksturīga (parafiskālām) nodevām, ja nodevas tiek iekasētas tieši konkrētam mērķim. Kā secinājusi arī Komisija⁽²⁾, šajā lietā pastāv šāda cieša saikne. Tā kā šajā lietā pakalpojums (iemaksa nodevai) apjoma ziņā bija lielāks nekā pretpakalpojums (mazākas piena pārbaūžu izmaksas), nevar būt runa par būtiskām priekšrocībām valsts atbalsta noteikumu nozīmē.
- (41) Pakārtoti Vācija apgalvoja, ka attiecīgie apakšpasākumi bija pastāvošs atbalsts.
- (42) Pārbaūžu finansēšanu no nodevas ieņēmumiem pamatoja MFG 22. panta 2. punkta 1. apakšpunkts. Atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar MFG 22. panta 2. punkta 1. apakšpunktu, (iespējams) bija pastāvošs atbalsts, uz kuru attiecas tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus. Atbalsta kā pastāvoša atbalsta raksturu neiespaido ne iespējamie grozījumi, ne vajadzīgie pasākumi.

⁽¹⁾ Tiesas 2003. gada 22. maija spriedums *Freskot*, C-355/00, ECLI:EU:C:2003:298, 84. punkts.

⁽²⁾ Lēmums sākt procedūru, 265. un nākamie apsvērumi.

- (43) Atbilstoši Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunktam “pastāvošais atbalsts” cita starpā ir atbalsts, “kas pastāvēja pirms Līguma stāšanās spēkā attiecīgajās dalībvalstīs, t. i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, kurš ieviests pirms [un] joprojām ir piemērojams pēc Līguma stāšanās spēkā.” 1952. gadā tika izdarīti MFG grozījumi, un kopš tā laika tas ir bijis spēkā bez grozījumiem. Tātad atbalsta shēma tika ieviesta jau daudz agrāk pirms attiecīgā datuma (1958. gada 1. janvāris).
- (44) Saskaņā ar LESD 108. panta 3. punkta pirmo teikumu pastāvošs atbalsts zaudē tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus un ir jāpaziņo, ja šis atbalsts ir izmainīts. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai un lēmumu pieņemšanas praksei atbalstu var uzskatīt par izmainītu LESD 108. panta 3. punkta pirmā teikuma nozīmē tikai tad, ja ir veiktas būtiskas atbalsta izmaiņas.
- (45) Izmaiņas ir būtiskas tikai tad, ja tās skar valsts atbalsta pamatraksturu, ja atbalsts piešķirts saskaņā ar citu juridisko pamatojumu vai ja mainās shēmas piemērojamība. (Iespējamā) atbalsta shēma nav būtiski mainīta kopš 1958. gada. Jo īpaši aplūkotos pasākumus pamatojošais MFG 22. panta 2. punkts ir grozīts tikai minimāli, bet šajā gadījumā nozīmīgais 1. apakšpunkts nav grozīts nemaz. Tika grozīts tikai šajā gadījumā nebūtiskais 22. panta 2. punkta 5. apakšpunkts.
- (46) Grozījumi atsevišķu federālo zemju noteikumos neattiecas uz attiecīgo pasākumu piemērojamību vai raksturu. Vēl jo vairāk: MFG 22. panta 2. punktā ir noteikts, kādiem mērķiem var izmantot līdzekļus no nodevas atbilstoši MFG 22. panta 1. punktam. Ja tiktu grozīti atsevišķi procesuālie noteikumi, pastāvošo atbalstu tas mainītu LESD 108. panta 3. punkta pirmā teikuma nozīmē tikai tad, ja šādi grozījumi ietekmētu saderību ar iekšējo tirgu. Bavārijā attiecīgais rīkojums par piena nodevu (*Bay MilchUmlV*) reglamentē tikai atsevišķus jautājumus, piemēram, par nodevas iekasēšanu, tāpat ir arī Bādenē-Virtembergā. Tomēr pazīmes, kas ir būtiskas attiecībā uz saderību ar iekšējo tirgu, – līdzekļu izcelsme (nodeva saskaņā ar 22. panta 1. punktu) un izlietojuma mērķi (22. panta 2. punkts) – jau ir pietiekami precizētas MFG.
- (47) Arī abās federālajās zemēs piemērotās nodevas likmes kopš 1984. gada aizvien ir samazinājušās. Nodevas likmju samazinājums nevar iespaidot atbalsta shēmas saderību.
- (48) Tas, ka, iespējams, atsevišķos gadījumos un tikai īslaicīgi, pamatojoties uz MFG, tika piešķirta daļa līdzekļu⁽¹³⁾, nav pretrunā atbalsta kā pastāvoša atbalsta raksturam. Šis atbalsts tika piešķirts, pamatojoties uz MFG, kas ir atbalsta shēma un tādēļ atbilstīgi tās specifikai tikai teorētiski raksturo atsevišķus atbalsta pasākumus. Turklāt atbalsta shēma nav jāizmanto nepārtraukti.
- (49) Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē 2000.–2006. gadam⁽¹⁴⁾ (turpmāk “Kopienas pamatnostādnes 2000.–2006. gadam”) un Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadā⁽¹⁵⁾ (turpmāk “Pamatnostādnes 2007.–2013. gadam”) minētie vajadzīgie pasākumi nebija piemērojami šajā lietā aplūkotajiem pasākumiem, līdz ar to tie joprojām palika pastāvošs atbalsts. Vajadzīgajiem pasākumiem bija jāattiecas tieši uz attiecīgo atbalstu un jānosaka, ka tas nav saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (50) Pamatnostādnes 2007.–2013. gadam netika atrisināts jautājums par piena kvalitātes pārbaudēm paredzētā atbalsta saderību vai katrā ziņā tika atrisināts nepietiekami precīzi. Šajā saistībā Vācijas atsauca uz 108. un 109. punktu Pamatnostādnes 2007.–2013. gadam.
- (51) Pamatnostādņu 2007.–2013. gadam un Komisijas Regulas (EK) Nr. 1857/2006⁽¹⁶⁾ sistēmātikā ir nošķirts “atbalsts lopkopības nozarei” un “atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un tirdzniecībai”. Pamatnostādņu 2007.–2013. gadam 108. punkts nepārprotami attiecas tikai uz atbalstu lopkopības nozarei tiktāl, cik tas ir

⁽¹³⁾ Sk. lēmumu sākt procedūru, 147. apsvērumš.

⁽¹⁴⁾ OV C 28, 1.2.2000., 2. lpp.

⁽¹⁵⁾ OV C 319, 27.12.2006., 1. lpp.

⁽¹⁶⁾ Komisijas 2006. gada 15. decembra Regula (EK) Nr. 1857/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu ražošanu, un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 70/2001 (OV L 358, 16.12.2006., 3. lpp.).

saistīts ar “dzīvnieku ģenētisko kvalitāti Kopienā”. Pieredze “liecina, ka šis atbalsts jāturpina tikai tad, ja tas patiešām palīdz saglabāt un uzlabot dzīvnieku ģenētisko kvalitāti.” Tādējādi ar to būtu saderīga inovatīvu ciltsdarba paņēmieni ieviešana, bet nebūtu saderīgs atbalsts vaislas dzīvnieku turēšanai. Pamatnostādņu 2007.–2013. gadam 109. punkta noteikumu var saprast tikai tādējādi, ka ir jāņem vērā šīs atziņas par dzīvnieku ģenētiskās kvalitātes saglabāšanu (108. punkts), jo runa ir tikai par to.

- (52) Arī Regulas (EK) Nr. 1857/2006 16. pants, uz kuru atsaucas Pamatnostādņu 2007.–2013. gadam 109. punkts, attiecas uz “atbalstu lopkopības nozarei”, nevis uz piena kvalitātes pārbaudēm šīs lietas nozīmē. Regulas (EK) Nr. 1857/2006 16. panta 1. punkta b) apakšpunkts attiecas tikai uz piena kvalitātes pārbaudēm, kas saistītas ar ciltsdarbu. Tas izriet no normas konteksta: saskaņā ar to no paziņošanas prasības ir atbrīvots atbalsts (līdz 70 %) dzīvnieku ģenētiskās kvalitātes vai produktivitātes noteikšanai. Ja šis atbrīvojums neattiecas uz regulārām piena kvalitātes pārbaudēm, tad te var ietilpt tikai pārbaudes, ko parasti veic dzīvnieku produktivitātes noteikšanai. Šis izņēmums attiecas tikai uz regulārām piena kvalitātes pārbaudēm, ko veic tieši piena govij, jo tikai šādas pārbaudes var palīdzēt noteikt attiecīgā dzīvnieka īpašības. Bavārijā šīs dzīvnieku kvalitātes pārbaudes veic *Landeskuratorium der Erzeugerringe für tierische Veredelung in Bayern e. V. (LKV)*, bet Bādenē-Virtembergā to dara *Landesverband Baden-Württemberg für Leistungsprüfungen in der Tierzucht e. V.*
- (53) Turpretim šajā lietā aplūkotās piena kvalitātes pārbaudes, ko veic MPBY un MPBW, attiecas tikai uz paša piena īpašību (nevis govju ģenētisko īpašību) noteikšanu. Šīm piena īpašībām (tostarp tauku un olbaltumvielu saturam) ir nozīme saistībā ar piena pārdošanu un laišanu tirgū. Tā kā minētās pārbaudes tiek veiktas citādi, nav iespējami secinājumi par atsevišķiem dzīvniekiem. Paraugi netiek nodalīti atkarībā no tā, kurai govij tie ir paņemti. Tos paņem tikai no pienvedēja cisternas. Tas nozīmē, ka nav iespējama nodalīšana atkarībā no govju, jo uzskaites brīdī pienvedēja cisternā ir samaisīts daudzu dzīvnieku piens.
- (54) Līdz ar to ne Pamatnostādņu 2007.–2013. gadam 109. punktā, ne citviet nav izslēgta iespēja, ka atbalsts par piena kvalitātes pārbaudēm ir saderīgs ar iekšējo tirgu. Komisijai ir jāpierāda, ka atsevišķi pasākumi nav saderīgi ar iekšējo tirgu. Iespējamās neskaidrības vajadzīgo pasākumu formulējumā nedrīkst interpretēt par sliktu dalībvalstīm⁽¹⁷⁾.
- (55) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 19. panta 1. punktu nepieciešamā dalībvalsts piekrišana var būt spēkā tikai tad, ja dalībvalsts var noskaidrot, kuriem pasākumiem tā konkrēti ir piekritusi. Līdz ar to attiecīgās federālās zemes varēja paļauties uz to, ka lietā aplūkotie pasākumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu. Ja Komisija vēlējas atzīt, ka Bavārijā un Bādenē-Virtembergā veiktās piena kvalitātes pārbaudes nav saderīgas ar ES iekšējo tirgu, uz to bija jānorāda (nepārprotamā) formā, kā tas tika izdarīts citos lēmumos⁽¹⁸⁾. Komisija nesazinājās ar Vāciju par to, vai piena kvalitātes pārbaudu finansēšana no nodevas ieņēmumiem Bavārijā un Bādenē-Virtembergā ir saderīga ar iekšējo tirgu. Šā pasākuma nepārprotama izskatīšana – ņemot vērā neskaidro formulējumu Pamatnostādņēs 2007.–2013. gadam – būtu bijusi nepieciešama saskaņā ar vispārējiem tiesiskuma un lojālas sadarbības principiem (LES 4. panta 3. punkts), jo īpaši tāpēc, ka attiecīgās federālās zemes paļāvās uz to, ka pasākumi BY 1 un BW 1 neietver atbalstu.
- (56) Līdz ar to Pamatnostādnes 2007.–2013. gadam nav jāsaprot tādējādi, ka pasākumi, kuri pamatojas uz MFG 22. panta 2. punkta 1. apakšpunktu, nav saderīgi ar iekšējo tirgu. Tātad vajadzīgie pasākumi neietver piena kvalitātes pārbaudu finansēšanu no nodevas ieņēmumiem Bavārijā un Bādenē-Virtembergā (BY 1, BW 1).
- (57) Pakārtoti Vācija arī norādīja, ka pasākumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu, pat ja tie būtu atbalsts.
- (58) No Regulas (EK) Nr. 1857/2006 16. panta 1. punkta b) apakšpunkta neizriet, ka atbalsta piešķiršana piena kvalitātes pārbaudēm nav saderīga ar iekšējo tirgu. Saskaņā ar minētās regulas 16. panta 1. punkta b) apakšpunktu tie, protams, nav automātiski uzskatāmi par saderīgiem ar iekšējo tirgu un līdz ar to atbrīvotiem no paziņošanas pienākuma. Tomēr atsevišķos gadījumos Komisija var konstatēt, ka atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

⁽¹⁷⁾ Tiesas 1988. gada 2. februāra spriedums Komisija/Nīderlande, 213/85, ECLI:EU:C:1988:39, 29. un 30. punkts.

⁽¹⁸⁾ Sk., piemēram, Komisijas 2012. gada 27. marta Lēmumu lietā E 10/2000 *Anstaltslast und Gewährträgerhaftung*.

- (59) Šķietamais atbalsts Bavārijas un Bādenes-Virtembergas pienotavām katrā ziņā ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Par to liecina arī tas, ka šis atbalsta veids saskaņā ar Kopienas pamatnostādņu 2000.–2006. gadam 13.3. punktu ir saderīgs ar iekšējo tirgu, kā Komisija to ir atzinusi lēmumā sākt procedūru (164. punkts un turpmākie punkti). Jo īpaši runa ir par obligātām pārbaudēm, ko veic trešās personas. Tāpat par saderību ar iekšējo tirgu liecina tas, ka izmaksas par kvalitātes pārbaudēm pienotavas sedza pašas, maksājot piena nodevu. Tādējādi pienotavu iespējamās priekšrocības bija minimālas ⁽¹⁹⁾. Atšķirīgās sistēmas neiespaidoja pienotavu savstarpējo konkurenci neatkarīgi no tā, vai izmaksas tika samaksātas tieši vai tika iekasēta nodeva. Rezultātā pienotavas sedza izmaksas abos gadījumos. Nav redzams, kā attiecīgā atbalsta saderība ar iekšējo tirgu, kas bija nepārprotami ierakstīta Kopienas pamatnostādnēs 2000.–2006. gadam, ir mainījusies, sākot no 2007. gada.

Ieinteresēto personu apsvērumi

- (60) Laikā no 2014. gada 5. līdz 7. februārim Komisija saņēma pavisam septiņu ieinteresēto personu piezīmes par piena kvalitātes pārbaudēm izlietoto atbalstu.
- (61) MPBY 2014. gada 5. februāra vēstulē norādīja, ka iepriekšējos gados veiktā finansēšana no nodevas ieņēmumiem neradīja priekšrocības pienotavām. Tādēļ neesot saprotams, kā šī ilglaicīgā un vispārpieņemtā sistēma varēja kropļot konkurenci vai negatīvi ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Līdz ar to turpmākajā procedūrā pasākums, kas lēmumā sākt procedūru tiek saukts par BY I, pēc atkārtotas pārbaudes būtu jāvērtē kā veikts pasākums.
- (62) MPBW 2014. gada 6. februāra piezīmēs apgalvoja, ka maksājumi saistībā ar apakšpasākumu BW I nebija atbilstīgi valsts atbalsta nosacījumiem LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Jo īpaši piegādātā piena kvalitātes pārbaudē sistēma Bādenē-Virtembergā neradīja valsts budžeta izdevumus. Savukārt subsīdijām līdzīgas priekšrocības, kas ir saistītas ar valsts pasākumu, neradot attiecīgus finansiālus valsts budžeta izdevumus, neietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā ⁽²⁰⁾.
- (63) Saskaņā ar MFG 22. panta 3. punktu nodevas ieņēmumi bija jāadministrē atsevišķi. Tos nedrīkstēja izmantot augstāko federālās zemes iestāžu un tām pakļauto dienestu administratīvo izdevumu segšanai. Bādenes-Virtembergas federālās zemes budžeta plānā tie tika uzskaitīti atsevišķā pozīcijā. Federālās zemes budžeta plānā tika norādīts, ka tie ir paredzēti konkrētiem mērķiem. Tādējādi piena nodevas ieņēmumi nekad netika izmantoti MFG nenorādītiem mērķiem.
- (64) Lai gan uzticēto uzdevumu ietvaros MPBW galvenokārt saņēma maksājumus no nodevas ieņēmumiem, tomēr tie nepārsniedza no nodevas finansētos līdzekļus. Tādējādi MPBW tika izmaksāti nevis valsts līdzekļi, piemēram, nodokļi vai citi valsts ieņēmumi, bet tikai līdzekļi no piena nodevas, ko maksāja pienotavas. Tā vietā Bādenes-Virtembergas federālā zeme uzņēmās tikai piena nodevas organizēšanas un sadales uzdevumus. Līdz ar to piegādātā piena kvalitātes pārbaudē sistēma Bādenē-Virtembergā neizraisīja finansiālus valsts budžeta izdevumus.
- (65) Tā kā Bādenes-Virtembergas federālā zeme nebija piešķirusi dotācijas piena nodevai un nebija attiecīgu finansiālo neto maksājumu no valsts budžeta, Bādenē-Virtembergā nevar būt piešķirusi "atbalstu subsidētu pakalpojumu veidā".
- (66) Pat ja piena nodeva Bādenē-Virtembergā – pretēji Tiesas noteiktajiem kritērijiem lietā *PreussenElektra* – ir attiecināma uz valsti, tas neradīja priekšrocības pienotavām. Priekšrocību rašanās kritērijs kā galvenā prasība LESD 107. panta 1. punkta piemērošanai ir plaši interpretēts Tiesas pastāvīgajā judikatūrā un Komisijas praksē ⁽²¹⁾.

⁽¹⁹⁾ Kopienas pamatnostādnes 2000.–2006. gadam, 13.4. punkts.

⁽²⁰⁾ Tiesas 2001. gada 13. marta spriedums *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160.

⁽²¹⁾ Tiesas 2005. gada 15. decembra spriedums *Itālija/Komisija*, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, 77. punkts; pastāvīgā judikatūra, sk. Tiesas 1961. gada 23. februāra spriedumu *Limburg/Augstā iestāde*, 30/59, ECLI:EU:C:1961:2, Tiesas 2002. gada 7. marta spriedumu *Itālija/Komisija*, C-310/99, ECLI:EU:C:2002:143, 51. punkts, un Tiesas 2006. gada 10. janvāra spriedumu *Cassa di Risparmio*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 131. punkts.

- (67) Parafiskālās nodevas bieži vien ir pamats tādu pakalpojumu sniegšanas sistēmām, kuri ir nodevu maksātāju raksturīgajās interesēs (grupai piešķirtu priekšrocību kritērijs). Līdz ar to šajās sistēmās maksātāji *prima facie* ir identiski ar parafiskāli finansētā pakalpojuma sniegto priekšrocību izmantotājiem. Tādēļ atbilstoši judikatūrai saistībā ar parafiskālām nodevām ir jāpārbauda, vai pretpakalpojums, pamatojoties uz nodevu, atbilst veiktās iemaksas apmēram, proti, vai abi pakalpojumi ir līdzvērtīgi.
- (68) Turklāt pakalpojumu līdzvērtība jāpārbauda nevis individuāli, bet kontekstā ar visu sistēmu. Parafiskālas finansēšanas sistēmas parasti ietver zināmu pārdales elementu, proti, ne katrs nodevas maksātājs gūst vienādu labumu no katra pakalpojuma, kas tiek piedāvāts. Tomēr tikmēr, kamēr šī pārdales notiek solidāri, šāda sistēma ir līdzsvarā un neiespaido pakalpojumu līdzvērtību ⁽²²⁾.
- (69) Nodevu apmērs Bādenē-Virtembergā tika noteikts atbilstoši konkrētajam piegādātā piena daudzumam. Pienotavai A, kura MPBW piegādāja divkārtu piena daudzumu kvalitātes pārbaudei, par to bija jāmaksā tieši divas reizes lielākas nodevas. Tāpēc netika iespaidota pakalpojumu līdzvērtība.
- (70) Bādenes-Virtembergas atbildīgajām iestādēm nebija rīcības brīvības, aprēķinot piena nodevu. Turklāt šī sistēma nodrošināja, ka nevar rasties strukturāli neto labuma guvēji, jo visām pienotavām nodevas bija jāmaksā, pamatojoties tikai uz piegādātā piena daudzumu, un tikai uz šāda pamata tās saņēma MPBW līdzekļus.
- (71) Tādējādi MPBW uzskata, ka arī no šāda viedokļa nav runas par atbalstu, katrā ziņā ne par priekšrocībām.
- (72) *Landesvereinigung der Bayerischen Milchwirtschaft e. V.* 2014. gada 5. februāra piezīmēs norādīja, ka patērētāji ir augstu novērtējuši piena nodevas iekasēšanas sistēmu, arī ārpus Bavārijas tā netiek uzskatīta par tirgu kropļojošu priekšrocību, un to nav apšaubījušas ne Vācijas, ne ārvalstu pienotavas. Tāpēc neesot saprotams, ka no 2007. gada piena kvalitātes pārbaude vairs nav pieļaujama. Gan agrāk, gan pašlaik tās mērķis ir bijis garantēt patērētājiem augstu piena kvalitātes līmeni – bez inhibitoru atliekām ⁽²³⁾.
- (73) *DHB – Netzwerk Haushalt* 2014. gada 7. februāra piezīmēs atzina, ka *muva Kempten* sniegtie pakalpojumi, pārbaudot uzturfizioloģiski nozīmīgās sastāvdaļas, sniedza būtisku ieguldījumu patērētāju aizsardzībā un informēšanā. Tika novērtēts tas, ka pārbaudu rezultāti bija neitrāli, jo tos neietekmēja pienotavas vai tirgotāji, kā arī tas, ka ātri tika atklāta iespējamā kaitīgo vielu klātbūtne pienā un tā produktos, un tāpēc bija iespējams ātri reaģēt krīzes situācijā. Minētie pasākumi veicināja augstas kvalitātes pārtikas produktu nonākšanu tirdzniecībā un līdz ar to pie patērētājiem. Nav iespējams pārvērtēt, cik nozīmīgas bija šādas pārbaudes attiecībā uz visiem patērētājiem.
- (74) Savās 2014. gada 6. februāra piezīmēs arodbiedrība *Nahrung-Genuss-Gaststätten Region Allgäu* piebilda, ka *Landesvereinigung der Bayerischen Milchwirtschaft e. V.* vienmēr ir tikusi uzskatīta arī par patērētāju interešu aizsardzības apvienību. Lemjot par nodevas ieņēmumu izlietošanu, jo īpaši saistībā ar piena kvalitātes pārbaudēm, federālās zemes apvienība varēja ļoti ietekmēt šo pārbaudu kārtību.
- (75) Kā savās 2014. gada 5. februāra piezīmēs uzskata *Genossenschaftsverband Bayern e. V.*, saistībā ar to, ka tika iekasēta nodeva, ne atsevišķi lauksaimniecības uzņēmumi, ne atsevišķi piena pārstrādes uzņēmumi nevarēja iegūt jebkādas konkurences priekšrocības. Tiktāl, ciktāl agrāk regulārās piena kvalitātes pārbaudes daļēji tika finansētas no nodevas ieņēmumiem, piena pārstrādes uzņēmumi veica iemaksas nodevai un tādējādi pilnā apmērā paši nodrošināja minēto finansējumu. Citās federālajās zemēs, kur nodeva netika iekasēta, pienotavas nemaksāja nekādas nodevas, un arī laboratorijas nesaņēma nekādus līdzekļus no nodevas.

⁽²²⁾ Šajā ziņā sk. Tiesas spriedumu *Freskot*, C-355/00, ECLI:EU:C:2003:298, 86. punkts, ģenerāladvokātes K. Štiksas-Haklas (*C. Stix-Hackl*) secinājumus lietā, kurā ir taisīts spriedums *Freskot*, C-355/00, ECLI:EU:C:2002:658, 76. un 77. punkts, un ģenerāladvokātes K. Štiksas-Haklas secinājumus apvienotajās lietās, kurās ir taisīts spriedums *Nazairdis*, no C-266/04 līdz C-270/04, C-276/04 un no C-321/04 līdz C-325/04, ECLI:EU:C:2005:408, 51. punkts.

⁽²³⁾ Komisijas piebilde: šī piezīme attiecas uz apakšpasākumiem "Piesārņotāju kontrole" (saskaņā ar lēmumu sākt procedūru par apakšpasākumiem *BW 9, BY 5, HE 8, NI 2, NW 1, RP 3, SL 4 un TH 8*), kuri nav šā lēmuma priekšmets.

- (76) *Landesvereinigung der Milchwirtschaft Niedersachsen e. V. (LVN)* 2014. gada 7. februāra vēstulē tieši nekommentēja piešķirtās dotācijas par piena kvalitātes pārbaudēm, tomēr principā noliedza, ka visiem apakšpasākumiem atbilstoši MFG tika piešķirts atbalsts.
- (77) Konkrēti, LVN apgalvoja, ka no piena nodevas ieņēmumiem finansētie pasākumi neradīja valsts budžeta izdevumus, valstij nebija tiesību rīkoties ar piena nodevas ieņēmumiem un tos kontrolēt, kā arī valsts nekontrolēja ne nodevas apmēru, ne pasākumu saturu. Līdz ar to attiecīgās dotācijas nav attiecināmas uz valsti. Turklāt valsts nekontrolēja dotāciju apmēru, kā arī organizatoriski nebija iesaistīta LVN.
- (78) Tāpat tika norādīts, ka nevis valsts iestādes pārbaudīja LVN, bet gan Hannoveres Lauksaimniecības kamera – publisko tiesību pašpārvaldes organizācija, kura līdz ar to nav tiešās valsts pārvaldes iestāde.
- (79) LVN 2014. gada 8. jūlijā iesniegtajās papildu piezīmēs cita starpā atsaucās arī uz Komisijas Lēmumu 2014/416/ES ⁽²⁴⁾ lietā *Val'Hor*. Tajā Komisija ir atzinusi, ka ne valsts tiesības atzīt starpnozaru organizāciju, ne valsts regulatīvais atbalsts, iekasējot nozares dalībnieku "iemarkas" (attiecīgajā lietā, izmantojot iespēju paplašināt nolīgumu darbības jomu), neļauj secināt, ka starpnozaru organizācijas veiktie pasākumi ir attiecināmi uz valsti. Tas, vai valsts līdzdalība parafiskālās finansēšanas sistēmās nozīmē, ka priekšrocības ir attiecināmas uz valsti kā "valsts atbalsts", ir atkarīgs no konkrētā gadījuma apstākļiem un uz tiem balstīta vispārējā vērtējuma. Lai izvērtētu jautājumu par valsts atbalsta esību, būtiski ir šādi judikatūrā nostiprināti galvenie aspekti:
- Kas lemj par līdzekļu iekasēšanu un izlietošanu?
 - Ja par to lemj privāto tiesību organizācija, kā izpaužas valsts ietekme?
 - No kādiem līdzekļiem tiek finansētas dotācijas?
 - Kāda veida pasākumi tiek finansēti?
 - No kā iekasē līdzekļus?
 - Kas ir pasākuma iniciators?
- (80) Iesaistot savu juridisko pārstāvi, LVN izpētīja situāciju citās federālajās zemēs un šajā saistībā arī secināja, ka nav izpildīti judikatūrā nostiprinātie valsts atbalsta esības kritēriji, līdz ar to nevar atzīt, ka kopumā MFG ir atbalsta raksturs.
- (81) LVN norādīja, ka galvenos lēmumus par nodevas iekasēšanu no pienotavām pieņēma attiecīgās federālās zemes apvienības. Saskaņā ar MFG 22. panta 1. punkta pirmo teikumu nodevu varēja iekasēt tikai pēc apspriešanās ar attiecīgajām federālās zemes apvienībām. Saskaņā ar MFG 22. panta 1. punkta otro teikumu, lai varētu palielināt nodevu, bija nepieciešams federālās zemes apvienības iesniegums.
- (82) Nodevas varianti un apmērs Lejassaksijā un Tīringenē bija noteikti Rīkojumā par nodevas iekasēšanu (*Umlagerhebungsverordnung, UmlErhVO*), kas pieņemts, apspriežoties ar attiecīgo federālās zemes apvienību.
- (83) Turklāt attiecīgā federālās zemes apvienība noteica, kā jāizlieto atsevišķi administrējamie nodevas ieņēmumi (sk. MFG 22. panta 3. punkta pirmo teikumu), kuri šā iemesla dēļ dažkārt pat tika iemaksāti attiecīgās federālās zemes apvienības kontā (sk., piemēram, Tīringenes *UmlErhVO* 3. panta 1. punktu). Piemēram, katra federālās zemes apvienība pati izstrādāja priekšlikumus līdzekļu izlietošanai. Tīringenē tas notika, piemēram, pamatojoties uz *Landesvereinigung Thüringer Milch (LVTM)* saņemtajiem biedru iesniegumiem (sk. Tīringenes Darba vadlīniju (*Thüringer Arbeitsrichtlinie*) 6.3. punktu).

⁽²⁴⁾ Komisijas 2014. gada 9. aprīļa Lēmums par Francijas īstenoto valsts atbalsta shēmu SA.23257 (12/C) (ex NN 8/10, ex CP 157/07) (nozaru līgums, kas noslēgts saskaņā ar Francijas dārzkopības produktu un dārzkopju un ainavistu profesijas veicināšanas apvienību *Val'Hor*) (OV L 192, 1.7.2014., 59. lpp.).

- (84) Attiecīgo federālās zemes apvienību izstrādātos izlietojuma priekšlikumus valsts iestāde varēja noteikt (piemēram, Lejassaksijā saskaņā ar Dotāciju vadlīniju (*Zuwendungsrichtlinie*) 6.2. punktu un Tīringenē saskaņā ar Tīringenes *UmlErhVO* 4. pantu) vai atļaut jeb apstiprināt (piemēram, Ziemeļreinā-Vestfālenē un Bavārijā). Tomēr tas nepamato būtisku valsts ietekmi. Tas tādēļ, ka valsts pārraudzības apjoms bija tikai MFG 22. panta 2. punktā noteiktās prasības. Līdz ar to saskaņā ar attiecīgo tiesisko regulējumu valsts iestādēm bija tikpat maz tiesību pārvaldīt vai ietekmēt naudas līdzekļu piešķiršanu kā lietā *Doux Elevage* ⁽²⁵⁾.
- (85) Arī faktiski nodevas ieņēmumi visās federālajās zemēs tika izlietoti atbilstoši attiecīgās federālās zemes apvienības izstrādātajiem izlietojuma priekšlikumiem. Jau tas vien – neatkarīgi no konkrētā juridiskā noformējuma – liecina par to, ka nodevas ieņēmumi nav attiecināmi uz valsti ⁽²⁶⁾.
- (86) Kā norādīja LVN, attiecīgajām federālās zemes apvienībām ir pilnībā privātu organizāciju statuss. Kā izriet no to statūtiem, katra federālās zemes apvienība darbojas kā savu biedru interešu pārstāve, turklāt šo apvienību biedri ir tikai piensaimniecības nozares uzņēmumi (tostarp patērētāju pārstāvji).
- (87) Saskaņā ar MFG 14. pantu federālās zemes apvienība ir brīvprātīga apvienība, kurā apvienojušies piensaimniecības nozares uzņēmumi un patērētāji kopīgai savu ekonomisko interešu pārstāvībai.
- (88) Federālās zemes apvienība atšķiras no lietā *Pearle* aplūkotās *Hoofdbedrijfschap Ambachte* – optiķu profesionālās apvienības, kura iekasēja un izlietoja obligātu nodevu reklāmas pasākumiem. Pat ja šī optiķu profesionālā apvienība būtu bijusi publiska organizācija, Tiesa noliedza valsts atbalsta esību, jo reklāmas pasākumi tika finansēti nevis no valsts iestāžu piešķirtiem līdzekļiem, bet gan no nodevām, ko maksāja nozares uzņēmumi ⁽²⁷⁾.
- (89) Federālās zemes apvienība kā par piena nodevas iekasēšanu un izlietošanu atbildīgā iestāde atšķiras arī no lauksaimniecības ekonomikas komitejām lietā *Plans de Campagne*, kuras nepiedalījās pasākumu noteikšanā un kurām nebija arī rīcības brīvības, veicot šos pasākumus ⁽²⁸⁾.
- (90) Katra federālās zemes apvienība ir no valsts neatkarīga, pilnībā privāta iestāde, kura šādā statusā var patstāvīgi lemt par piena nodevu un tās izlietojumu.
- (91) Turklāt priekšrocības piensaimniecības uzņēmumiem neradīja izdevumus valsts budžetā, jo piena nodeva tika iekasēta no piensaimniecības uzņēmumiem un līdz ar to selektīvās priekšrocības tika kompensētas ar selektīviem izdevumiem. Tādējādi nevar runāt par labvēlīgu režīmu un konkurences izkropļojumiem, jo pienotavu un piena ražotāju priekšrocības tika pilnībā izlīdzinātas ar nodevas maksājumiem.
- (92) Lietā *Vent de Colère* Tiesa ir apstiprinājusi nodevu sistēmas atbalsta raksturu cita starpā tāpēc, ka veicamie maksājumi – kā paredzēja agrākie tiesību akti – tika kompensēti ne tikai ar nodevām, ko maksāja attiecīgās nozares (attiecīgajā lietā: enerģētikas) uzņēmumi, bet pēc likuma grozījumiem arī ar nodevām, ko maksāja visi valstī dzīvojošie elektroenerģijas patērētāji ⁽²⁹⁾.
- (93) LVN arī apgalvoja, ka nav sniegts valsts atbalsts, ja runa ir par pasākumiem kolektīvās interesēs, kuri tiek veikti konkrētas nozares interesēs un kurus finansē no nozares uzņēmumu veiktām iemaksām.
- (94) Visu aplūkoto pasākumu mērķis bija atbalstīt pienu kā produktu un līdz ar to piensaimniecības nozares kolektīvās intereses. Vienlaikus šie pasākumi daļēji aizsargāja patērētāju intereses, jo, ņemot vērā interešu pārklāšanos, nevar nošķirt abus šos mērķus.

⁽²⁵⁾ Tiesas 2013. gada 30. maija spriedums *Doux Elevage*, C-677/11, C:2013:348, 38. punkts.

⁽²⁶⁾ Tiesas 2002. gada 18. maija spriedums *Stardust Marine*, C-482/99, C:2002:294, 52. punkts.

⁽²⁷⁾ Tiesas 2004. gada 15. jūlija spriedums *Pearle BV*, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:488, 36. punkts.

⁽²⁸⁾ Vispārējās tiesas spriedums, 2012. gada 27. septembris, *Plans de Campagne*, T-139/09, Krājums, ECLI:EU:T:2012:496, 62. punkts.

⁽²⁹⁾ Tiesas 2013. gada 19. decembra spriedums *Vent de Colère* u. c., C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, 11. punkts, kā arī nepārprotamie ģenerāldavokāta N. Jēskinena (N. Jääskinen) 2013. gada 11. jūlija secinājumi lietā, kurā ir taisīts spriedums *Vent de Colère* u. c., C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, 49. punkts.

- (95) Pieņemot MFG, valsts uzdevums bija tikai nodrošināt piena nozarei tāda likumā nostiprināta kompensācijas mehānisma pieejamību, kurš garantē, ka piensaimniecības uzņēmumi, kuri būtībā gūst labumu no pasākumiem piena kā produkta atbalstam, var atbilstīgi piedalīties izdevumu segšanā. Līdz ar to – tāpat kā lietās *Pearle* un *Doux Elevage*, kā arī lietā *ValHor* – valsts rīkojās tikai kā instruments, lai privātu organizāciju ierosinātu kompensācijas mehānismu padarītu juridiski saistošu un tādējādi nodrošinātu maksājumu taisnīgu sadali ⁽³⁰⁾.
- (96) Iniciatīvas par nodevu autori bija attiecīgās federālās zemes apvienības un līdz ar to privātais sektors. Saskaņā ar MFG 22. pantu nodeva tika iekasēta tikai pēc apspriešanās ar attiecīgo federālās zemes apvienību. Pašas federālās zemes apvienības ir izveidotas nevis valsts prasību rezultātā, bet gan kā piensaimniecības uzņēmumu brīvprātīgas apvienības (MFG 14. pants). Šajā ziņā uzskatāmi ir dokumentēta situācija Tīringenē, kur federālās zemes apvienība ir atzīta tikai 1999. gadā. Pēc Tīringenes Lauksaimnieku apvienības lūguma atbildīgā ministrija ierosināja nepieciešamos oficiālos administratīvos pasākumus, lai varētu iekasēt nodevu no pienotavām un piena savākšanas vietām. Tas skaidri apliecina, ka piena nodeva bija pilnībā privāts kompensācijas mehānisms, saistībā ar kuru valsts rīkojās tikai kā instruments, lai pienākums maksāt nodevu kļūtu juridiski saistošs ⁽³¹⁾.
- (97) Pārskatā LVN norādīja uz, viņasprāt, kopīgajiem un atšķirīgajiem aspektiem starp dažādām lietām, no vienas puses, un MFG, no otras puses.
- (98) Lietā *ValHor* (Lēmums 2014/416/ES) (secinājums: atbalsts nav piešķirts) – tāpat kā šajā lietā par piena nodevu – līdzekļus iekasēja un piešķīra valsts atzīta privāta un brīvprātīgi izveidota starpnozaru organizācija, ar nozares uzņēmumu iemaksām tika finansēti pasākumi kolektīvās interesēs, likumā paredzētā iespēja valstiski atzīt privātu starpnozaru organizāciju automātiski nenozīmēja, ka tiek veikta valsts kontrole, valsts faktiski nevarēja izlietot līdzekļus, lai atbalstītu konkrētus uzņēmumus, un starpnozaru organizācija pati lēma par līdzekļu izlietošanu.
- (99) Lietā *Vent de Colère* (C-262/12) (secinājums: atbalsts ir piešķirts) – atšķirībā no šīs lietas par piena nodevu – nodevas apmērs bija vienpusēji noteikts ministra rīkojumā, neiesaistot privāto tiesību subjektus, bija sniegta valsts garantija, līdzekļus pārvaldīja valsts iestāde un bija paredzēti valsts sankciju mehānismi.
- (100) Lietā *Doux Elevage* (C-677/11) (secinājums: atbalsts nav piešķirts) – tāpat kā šajā lietā par piena nodevu – līdzekļus iekasēja un piešķīra valsts atzīta privāta un brīvprātīgi izveidota starpnozaru organizācija, likumā paredzētā iespēja valstiski atzīt privātu starpnozaru organizāciju automātiski nenozīmēja, ka tiek veikta valsts kontrole, līdzekļus pilnībā veidoja uzņēmumu veiktās iemaksas, valsts faktiski nevarēja izlietot līdzekļus, lai atbalstītu konkrētus uzņēmumus, un starpnozaru organizācija pati lēma par līdzekļu izlietošanu.
- (101) Lietā *Plans de Campagne* (T-139/09) (secinājums: atbalsts ir piešķirts) – atšķirībā no šīs lietas par piena nodevu – par iemaksu apmēru lēma iestāde, iemaksu ieņēmumi tika papildināti ar valsts līdzekļiem, pasākumus noteica valsts (valsts finanšu kontroliera zīmogs u. c.), lauksaimniecības ekonomikas komitejas nepiedalījās to noteikšanā un tām arī nebija nekādas rīcības brīvības to veikšanā, un komitejas sēdēs piedalījās ministra pārstāvis.
- (102) Lietā *Pearle* (C-345/02) (secinājums: atbalsts nav piešķirts) – tāpat kā šajā lietā par piena nodevu – līdzekļi tika izmantoti tikai attiecīgās nozares mērķiem, konkrētās nozares apvienība bija lūgusi valsts iestādei atļauju iekasēt iemaksas, lai veiktu konkrētus pasākumus šīs nozares labā, un – atšķirībā no šīs lietas par piena nodevu – obligātās nodevas iekasēšanā un izlietošanā galvenokārt bija iesaistīta publiska, nevis privāta profesionālā apvienība, tādējādi no šāda viedokļa *Pearle* šķiet problemātiskāka nekā lieta par piena nodevu.

⁽³⁰⁾ Sk. Tiesas 2004. gada 15. jūlija spriedumu *Pearle BV*, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448, 37. punkts, Tiesas 2013. gada 30. maija spriedumu *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 40. punkts, un Lēmumu 2014/416/ES.

⁽³¹⁾ Sk. Tiesas 2004. gada 15. jūlija spriedumu *Pearle BV*, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448, 37. punkts, un Tiesas 2013. gada 30. maija spriedumu *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 40. punkts.

Vācijas piezīmes, kas iesniegtas 2014. gada 3. decembrī

- (103) Ieinteresēto personu piezīmes, kas bija iesniegtas 2014. gada februārī, Vācija sākotnēji nekommentēja. Ņemot vērā to, ka LVN 2014. gada 8. jūlijā iesniedza papildu piezīmes, Vācija 2014. gada 3. decembra vēstulē iesniedza turpmāk minētos apsvērumus.
- (104) Pārbaudes procedūrā attiecīgās federālās zemes savās piezīmēs par piena nodevu atbilstoši MFG aplūkoja divus galvenos aspektus, proti, no vienas puses, veikto pasākumu atbilstību valsts atbalsta noteikumu materiālajām prasībām (jo īpaši pasākumu atbilstību prasībām, kas noteiktas regulā par lauksaimniecībai paredzētā atbalsta atbrīvojumu un spēkā esošajām lauksaimniecības pamatnostādņēm) un, no otras puses, jautājumu, vai ir radītas būtiskas priekšrocības valsts atbalsta noteikumu nozīmē atbilstoši LESD 107. panta 1. punktam.
- (105) Ņemot vērā LVN 2014. gada 8. jūlija piezīmes un pašreizējo Eiropas tiesu un Eiropas Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi, ir nepieciešami svarīgi papildu apsvērumi par jautājumu, vai šajā lietā vispār ir izpildīti valsts atbalsta nosacījumi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē un jo īpaši, vai ir izpildīts kritērijs par atbalsta piešķiršanu no valsts līdzekļiem.
- (106) LVN 2014. gada 8. jūlija piezīmes, kā arī iepriekš minēto lēmumu analīze katrā ziņā liek apšaubīt to, ka šajā lietā ir izpildīts kritērijs par atbalsta piešķiršanu no valsts līdzekļiem, līdz ar to piena nodevas iekasēšana un izlietošana nebija valsts atbalsts. To var pamatot šādi.
- (107) Kā izriet no lietas *Val'Hor* (Lēmums 2014/416/ES) un lietas *Doux Elevage* (C-677/11), privātu starpnozaru organizāciju finansēti un veikti pasākumi nav valsts atbalsts. Atsevišķās federālajās zemēs izveidotās federālās zemes apvienības piensaimniecības jomā ir organizācijas, kuras var uzskatīt par līdzīgām minētajās lietās aplūkoto organizācijām. Valsts iestādes nekad nav bijušas attiecīgo federālās zemes apvienību biedres. To pārstāvji ir piedalījušies sanāksmēs bez balsstiesībām – kā viesi. Valsts iestādes līdzdalība piena nodevas ieviešanā vai MFG noteikto juridisko nosacījumu uzraudzībā neietekmēja federālās zemes apvienību kā atbildīgo iestāžu statusu attiecībā uz projektu izvēli.
- (108) Faktiski attiecīgās federālās zemes apvienības administrēja nodevas ieņēmumus un lēma par to izlietošanu. Tas, ka valsts iestādes pārraudzīja vai pieņēma attiecīgo federālās zemes apvienību priekšlikumus, nenozīmēja faktisku valsts ietekmi, jo šī pārraudzība tika veikta tikai saskaņā ar MFG 22. panta 2. punktu, lai konstatētu, vai ir ievērotas MFG 22. panta juridiskās prasības. Nodevas ieņēmumi tika izmantoti atbilstoši attiecīgās federālās zemes apvienības izstrādātajiem izlietojuma priekšlikumiem, kas saskaņā ar Tiesas 2002. gada 16. maija spriedumu lietā *Standust Marine* (C-482/99) nepārprotami liecina, ka tie nebija valsts līdzekļi.
- (109) Katra federālās zemes apvienība ir pilnībā privāta organizācija. Šis fakts, kā arī konstatējums, ka katra federālās zemes apvienība administrēja piena nodevu un tās izlietojumu, liecina par to, ka – atbilstoši iepriekš minētajai lietai – piena nodeva nav atzīstama par valsts atbalstu.
- (110) Par to, ka netika piešķirts valsts atbalsts, liecina arī tas, ka piena nodevas ieņēmumi bija pilnībā privāti līdzekļi. Runa ir par līdzekļiem, kuri ir piederējuši privātiem uzņēmumiem, kuriem bija jāmaksā nodeva. Valsts subsīdiju vai garantiju – atšķirībā no lietām *Vent de Colère* (C-262/12) un *Plans de Campagne* (T-139/09), kurās šā iemesla dēļ tika apstiprināta valsts atbalsta esība, – lietā par piena nodevu nebija.
- (111) Turklāt piena nodeva bija visu nozari aptverošs pasākums kolektīvās interesēs, kas saskaņā ar pašreizējo tiesisko situāciju (Lēmums 2014/416/ES (*Val'Hor*)) un C-677/11 (*Doux Elevage*)) liecina, ka valsts atbalsts nebija piešķirts.
- (112) Tāpat tika apšaubīta priekšrocību esība, kas ir obligāts nosacījums pieņemumam par atbalsta piešķiršanu. Pamatojumā tika norādīts, ka priekšrocības, kas radās pienotavām un piena ražotājiem, tika pilnībā atceltas jeb neutralizētas ar nodevām, kas tika iekasētas no pienotavām un netieši arī no piena ražotājiem. Šis jautājums bija strīdīgs arī Tiesas 2013. gada 19. decembra spriedumā (C-262/12; *Vent de Colère*), kur valsts atbalsta kritēriji tika atzīti par izpildītiem tieši tāpēc, ka maksājumi tika iekasēti ne tikai no nozares uzņēmumiem, bet no visiem valstī dzīvojošajiem elektroenerģijas patērētājiem.

- (113) Ņemot vērā šos apsvērumus, kuri daļēji izriet no piena nodevas sistēmas atkārtotas izvērtēšanas, un piekrītot attiecīgo federālo zemju līdzšinējai pozīcijai, jāsecina, ka pastāv šaubas, vai piena nodevas sistēma bija valsts atbalsts. Atbilde uz jautājumu, vai bija piešķirts valsts atbalsts un, jo īpaši, vai bija izpildīts kritērijs par tā piešķiršanu no valsts līdzekļiem, ir jāsniedz Eiropas Komisijai.

3. NOVĒRTĒJUMS

Atbalsta esība

- (114) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Atbalsts, ko piešķirusi valsts vai kas piešķirts no valsts līdzekļiem

- (115) Ņemot vērā pieejamo informāciju un jo īpaši ieinteresēto personu un Vācijas iestāžu iesniegtās piezīmes, ir jāizvērtē, vai piena nodevas ieņēmumi ir valsts līdzekļi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (116) Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai nav pareizi nošķirt gadījumus, kur atbalstu tieši ir piešķirusi valsts, no gadījumiem, kur to piešķirusi publiska vai privāta iestāde, kuru šim nolūkam ir pilnvarojusi vai izveidojusi valsts⁽³²⁾. Lai sniegtās priekšrocības varētu uzskatīt par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, tām, pirmkārt, jābūt tieši vai netieši piešķirtām no valsts līdzekļiem un, otrkārt, tām jābūt attiecināmām uz valsti⁽³³⁾.
- (117) Ņemot vērā šā lēmuma 2. daļā raksturotos pasākumus, izriet, ka atbalsts tika piešķirts, pamatojoties uz federālo zemju tiesību aktiem, kuru juridiskais pamats savukārt ir MFG.
- (118) MFG 22. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka piensaimniecības atbalstam federālo zemju valdības pēc apspriešanās ar attiecīgo federālās zemes apvienību vai profesionālo organizāciju no pienotavām, piena savākšanas vietām un krejotavām kopīgi var iekasēt nodevu līdz 0,1 centam par piegādātā piena kilogramu. Saskaņā ar MFG 22. panta 1. punkta otro teikumu federālo zemju valdības, pamatojoties uz federālās zemes apvienības vai profesionālo organizāciju iesniegumu, kopīgi var iekasēt nodevu līdz 0,2 centiem par piegādātā piena kilogramu, ja uzdevumu izpildei nepietiek ar pirmajā teikumā paredzētajām nodevām.
- (119) Federālo zemju valdības iekasē piena nodevu pēc apspriešanās ar attiecīgo federālās zemes apvienību. Tomēr šāda apspriešanās ir daudz vājāka līdzdalības forma nekā saskaņošana. Saskaņošana nozīmē, ka tiesību akta pieņemšanai (lai tas būtu spēkā) ir nepieciešama citas institūcijas (piemēram, likumdevēja, iestādes) piekrišana, turpretim lēmums, ko pieņem pēc apspriešanās ar citu institūciju, galu galā nav atkarīgs no tās piekrišanas. Šādi Vācijas administratīvajās tiesībās dažkārt tiek klasificētas līdzdalības formas⁽³⁴⁾. Tā kā MFG 22. panta 1. punkta

⁽³²⁾ Tiesas 2003. gada 20. novembra spriedums *Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie/GEMO*, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, 23. punkts.

⁽³³⁾ Tiesas 2003. gada 20. novembra spriedums *Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie/GEMO*, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, 24. punkts.

⁽³⁴⁾ Piemēram, Būvniecības likumu krājuma (*Baugesetzbuch, BauGB*) 37. panta 2. punkta trešais teikums, Likuma par dabas aizsardzību un ainavas saglabāšanu (*BnatSchG*) 17. panta 1. un 2. punkts, 18. panta 3. un 4. punkts, 22. panta 5. punkts, Vispārējā dzelzceļa likuma (*AEG*) 2. panta 7. punkts, 11. panta 2. un 3. punkts, 12. panta 7. punkts, 14. panta 4. punkta 2. apakšpunkts, 26. panta 3. punkts, 35. a panta 3. punkts. Par *BNatSchG* agrāko 9. pantu sk. Federālās Administratīvās tiesas (*Bundesverwaltungsgericht*) 1993. gada 29. aprīļa spriedumu lietā 7 A 4/93, 22. punkts (“(...) lēmumam ar apspriešanos atšķirībā no lēmuma ar saskaņošanu nav nepieciešama gribu sakritība. Tas nozīmē ne vairāk kā citas iestādes (kā eksperta) uzklauššanu, tādējādi radot tai iespēju procedūrā iesniegt savus apsvērumus”), un par *AEG* agrāko 18. panta 2. punkta pirmā teikuma 2. apakšpunktu – *Bundesverwaltungsgericht* 2009. gada 31. oktobra spriedumu lietā 11 VR 12/00, 5. punkts (“*AEG* 18. panta 2. punkta pirmā teikuma 2. apakšpunktā paredzētā apspriešanās ar iesnieguma iesniedzēju, kad atšķirībā no saskaņošanas nav nepieciešama gribu sakritība (...)”), kā arī 2005. gada 7. februāra spriedumu lietā 9 VR 15/04, 11. punkts (“*Nepieciešamās apspriešanās ar iesnieguma iesniedzēju (...) plānu apstiprinošā iestāde veica, dodot iesnieguma iesniedzējai (...) iespēju iesniegt savus apsvērumus*”).

pirmajā teikumā paredzētā līdzdalības forma ir apspriešanās, *tiesības* iekasēt nodevu un *lemt* par to ir federālo zemju valdībām⁽³⁵⁾. Turpretim attiecīgās federālās zemes apvienības tika *iesaistītas* tikai 22. pantā paredzēto pasākumu *sagatavošanā* un *tehniskajā īstenošanā* (MFG 14. panta 1. punkts), un šajā saistībā tās uzraudzīja augstākā federālās zemes iestāde (MFG 14. panta 2. un 4. punkts).

- (120) Tādējādi piena nodevas *iekasēšanas* juridiskais pamats atsevišķās federālajās zemēs ir federālo zemju rīkojumi, kuros ir reglamentēta nodevas iekasēšanas kārtība, tostarp nodevas apmērs⁽³⁶⁾. Tas nozīmē, ka nodevas iekasēšanu reglamentē valsts (ko pārstāv attiecīgā federālās zemes valdība). Kā paskaidrots iepriekšējā 119. apsvērumā, šo secinājumu neietekmē arī tas, rīkojumi tika pieņemti, apspriežoties ar attiecīgo federālās zemes piensaimniecības uzņēmumu apvienību.
- (121) Šajā lietā nodeva tiek iekasēta no privātiem uzņēmumiem. Pirms šīs nodevas radīto ieņēmumu izlietošanas dažādu atbalsta pasākumu finansēšanai tie tiek iekļauti attiecīgās federālās zemes budžetā, kur saskaņā ar MFG 22. panta 3. punkta pirmo teikumu tie jāadministrē atsevišķi. Saskaņā ar attiecīgo rīkojumu par budžetu 23. pantu (sk. 25. apsvērumu) izdevumus un saistību apropriācijas, kas paredzētas maksājumiem iestādēm ārpus federālās zemes pārvaldes sistēmas par noteiktu uzdevumu izpildi (dotācijas), budžetā drīkst paredzēt tikai tad, ja federālā zeme ir nopietni ieinteresēta, lai šādas iestādes pildītu minētos uzdevumus, ko nevar vai pietiekami nevar izpildīt bez dotācijām. Šī norma nozīmē valsts ieinteresētību pasākumu veikšanā.
- (122) Atbildot uz ieinteresēto personu un Vācijas argumentiem, Komisija izdarīja šādus secinājumus.
- (123) MPBW apgalvojumam, ka Bādenes-Virtembergas budžeta izdevumi nav saistīti ar piena nodevas sistēmu (60.–63. apsvērumi), ir pretrunā vispirms tas, ka piena nodevas ieņēmumi tiek iegrāmatoti atsevišķā budžeta pozīcijā (61. apsvērumi). Principā arī tad, ja dotācijai izmantoto līdzekļu avots ir (noteiktam mērķim paredzēta) privātu uzņēmumu maksāta nodeva (maksā), jāpieņem, ka rodas valsts budžeta izdevumi un līdz ar to tiek izmantoti valsts līdzekļi, ja šie līdzekļi vispirms tiek saņemti budžetā. Šī lieta būtiski atšķiras no MPBW minētās lietas *PreussenElektra*, kurā runa bija par minimālo atlīdzību sistēmu, kur nevienā brīdī attiecīgie finanšu līdzekļi netika iegrāmatoti budžetā un valsts tos nekontrolēja nekādā citādā veidā (pat pilnvarojot trešās personas). Līdz ar to minētajā lietā nebija iespējama valsts līdzekļu izmantošana⁽³⁷⁾.
- (124) Vienkārši fakts, ka piena kvalitātes pārbauzu veikšanai MPBW papildus piena nodevas ieņēmumiem nav saņēmusi nekādus maksājumus no nodokļu ieņēmumiem vai citiem valsts ieņēmumiem, neļauj secināt, ka attiecīgie maksājumi nebija valsts līdzekļi. Ņemot vērā attiecīgo Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi, pasākumi, kas tiek finansēti tikai no parafiskāliem līdzekļiem, tiek uzskatīti par atbalstu LESD 107. panta 1. punkta pirmā teikuma nozīmē⁽³⁸⁾.
- (125) Par LVN apgalvojumu, ka attiecīgās federālās zemes apvienības pieņem galvenos lēmumus par nodevas iekasēšanu no pienotavām (82.–86. un 91. apsvērumi), Komisija secina, ka MFG 22. panta 1. punktā, proti, tiesību aktā, valsts ir pilnvarojusi *federālo zemju valdības* iekasēt piena nodevu. Minētajā normā cita starpā ir noteikts, ka parasti piena nodeva drīkst būt līdz 0,1 centam par kilogramu un ka, pamatojoties uz federālās zemes apvienības vai profesionālo organizāciju *iesniegumu*, federālo zemju valdības kopīgi var iekasēt nodevas līdz 0,2 centiem par piegādātā piena kilogramu.

⁽³⁵⁾ Sk. arī MFG 22. panta 1. punkta pirmo teikumu ar norādi uz federālo zemju valdību tiesībām (un iespēju deleģēt pilnvaras augstākajām federālās zemes iestādēm), kā arī MFG 23. panta 2. punktu, saskaņā ar kuru nodevas iekasē atbilstīgi Nodokļu kodeksa (*Abgabenordnung*, AO) noteikumiem, kuri, savukārt, paredz, ka jābūt pieņemtam paziņojumam par nodokli vai līdzīgam administratīvajam aktam (sk. AO 122. un 251. pantu). Turpretim saskaņā ar MFG 14. panta 3. punktu attiecīgajai federālās zemes apvienībai nedrīkst uzticēt valsts iestādes uzdevumus.

⁽³⁶⁾ Bādeni-Virtembergai: 2004. gada 18. maija Rīkojums par piensaimniecības nodevu iekasēšanu (*GBL*, 350. lpp.), zaudējis spēku pēc tam, kad stājās spēkā 2013. gada 14. februāra Lauku teritoriju un patērētāju aizsardzības ministrijas rīkojums, ar ko atceļ Rīkojumu par piensaimniecības nodevu iekasēšanu.

Bavārijai: 2007. gada 17. oktobra Rīkojums par piena nodevu (*BayMilchUmlV*) (*GVBl*. 2007, 727. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2012. gada 29. novembra rīkojumu.

⁽³⁷⁾ Sk. Tiesas 2001. gada 13. marta spriedumu *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, 7. un 8. punkts, un Vispārējās tiesas spriedumu Grieķija/Komisija, 2014. gada 16. jūlijs, T-52/12, ECLI:EU:T:2014:677, 119. un 120. punkts; par norobežošanu no lietas *PreussenElektra* sk. Vispārējās tiesas spriedumu, 2014. gada 11. decembris, Austrija/Komisija, T-251/11, ECLI:EU:T:2014:1060, 56.–71. un 82. punkts.

⁽³⁸⁾ Sk. tostarp lēmumu SA.35932 (2013/N) *Nīderlande – Fonds teeltangelegenheden*, 31.–35. apsvērumi.

- (126) Turklāt MFG 22. panta 2. punkta 1.–6. apakšpunktā ir noteikts, kādiem mērķiem drīkst izlietot piena nodevas ieņēmumus.
- (127) Saskaņā ar MFG 22. panta 3. punkta trešo teikumu federālās zemes apvienība vai profesionālās organizācijas ir tikai jāuzklausā par līdzekļu izlietošanu.
- (128) No tā izriet, ka, lai gan valsts (federālā līmenī) attiecīgajām federālās zemes apvienībām ir piešķirusi noteiktas līdzdalības tiesības, tomēr vienlaikus ir paredzētas skaidras juridiskās robežas, nosakot piena nodevas likmes un līdzekļu izlietojumu, par ko drīkst lemt tikai attiecīgās federālās zemes valdības (vai deleģēšanas gadījumā augstākās federālās zemes iestādes). Piemēram, nebūtu iespējams, ka, balstoties uz federālās zemes apvienības iesniegumu, nodevas likme tiktu palielināta vairāk nekā par 0,2 centiem par kilogramu vai ka līdzekļi tiktu izlietoti citiem, nevis MFG 22. panta 2. punkta 1.–6. apakšpunktā minētajiem mērķiem. Turklāt saistībā ar izlietošanu noteiktais uzklaušanās pienākums (MFG 22. panta 3. punkta trešais teikums) nenozīmē pienākumu ievērot uzklaušīto personu viedokli. Galīgo lēmumu par līdzekļu izlietošanu pieņem attiecīgās federālās zemes iestādes, proti, valsts.
- (129) Šī lieta būtiski atšķiras no LVN minētās lietas *Doux Elevage*. Piena nodevas iekasēšanu un attiecīgo līdzekļu izlietojumu valsts reglamentē divos līmeņos, proti, federālajā un federālo zemju līmenī. Vācijā likumdevējs ir noteicis ne tikai federālās zemes valdības tiesības iekasēt nodevu, bet federālā likumā ir arī ierobežotas tiesības federālās zemes līmenī rīkoties ar nodevas ieņēmumiem. Attiecīgās federālās zemes apvienības nevar lūgt izmainīt MFG 22. panta 2. punkta 1.–6. apakšpunktā noteiktos atbalsta mērķus, piemēram, iesniedzot iesniegumu. Lietās *Val'Hor* un *Doux Elevage* šāda valsts noteikta ierobežojuma nebija.
- (130) Turklāt MFG nevar uzskatīt vienkārši par līdzekli, lai starpnozaru organizācija varētu īstenot savas tīri ekonomiskās intereses. Piemēram, MFG 14. pantā ir noteikts, ka apvienībā jābūt pārstāvētām lauksaimnieku, pienotavu un piena tirgotāju profesionālajām organizācijām, ja tās vēlas būt šādas apvienības biedri, bet apvienības institūcijās jānodrošina arī pienācīga patērētāju pārstāvība. Nosakot šos līdzdalības un pārstāvības pienākumus, likumdevējs (proti, valsts) nodrošina, lai, īstenojot MFG minētos valsts politikas mērķus, tiktu plaši pārstāvētas visas intereses, kas ietver ne tikai atbalstu ekonomikas nozarei.
- (131) Atšķirībā no lietas *Doux Elevage* MFG noteiktie atbalsta mērķi nav tādi, kurus noteikušas un ieviesušas pašas starpnozaru organizācijas⁽³⁹⁾. Jo īpaši 22. panta 2. punkta 1. apakšpunktā (“kvalitātes veicināšana un saglabāšana saskaņā ar noteikumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz šā likuma 10. pantu vai 1930. gada 31. jūlija Likums par pienu (*Milchgesetz*) (*Reichsgesetzbl.* I, 421. lpp.) 37. pantu”) un 2. apakšpunktā (“higiēnas uzlabošana piena un piena produktu ieguves, piegādes, apstrādes, pārstrādes un tirdzniecības laikā”) noteiktie mērķi – atšķirībā no lietas *Doux Elevage* – ir valsts iestāžu noteiktās politikas daļa⁽⁴⁰⁾ un norāda uz valsts iestādes uzdevumiem, kurus saskaņā ar MFG 14. panta 3. punktu *a priori* nedrīkst uzticēt attiecīgajām federālās zemes apvienībām.
- (132) Tāpat atšķirībā no lietas *Doux Elevage* maksājamo piena nodevu nesamaksāšanas gadījumā to piedzīšanai netiek ievērota parastā civillietu vai komercietu tiesvedības kārtība⁽⁴¹⁾. Proti, MFG 23. panta 2. punktā ir noteikts, ka nodevas var piedzīt saskaņā ar Nodokļu kodeksa noteikumiem un tā īstenošanas noteikumiem. Attiecīgās federālās zemes savos rīkojumos par piena nodevas iekasēšanu ir noteikušas attiecīgu piedzīšanas kārtību saskaņā ar Nodokļu kodeksa noteikumiem un tā īstenošanas noteikumiem⁽⁴²⁾. Vācijas tiesību sistēmā Nodokļu kodekss ir publisko tiesību akts. Valsts iestāžu prasījumus Vācijā piedzen administratīvā procesā, turpretim civiltiesiskus prasījumus tiesvedībā tiesā. Salīdzinājumā ar tiesvedību tiesā, administratīvais process ir efektīvāka parādu piedziņas metode, jo valsts iestāde, pieņemot administratīvu aktu, pati var iegūt izpildrīkojumu⁽⁴³⁾, bet civiltiesisku prasību gadījumā izpildrakstu saņem tikai pēc tiesvedības⁽⁴⁴⁾. Tas liecina, ka valstij ir svarīgi pēc iespējas efektīvi un pilnīgi iekasēt (un, ja nepieciešams, piedzīt) maksājamās nodevas, lai varētu ātri īstenot valsts mērķus, ko finansē no nodevas ieņēmumiem.

⁽³⁹⁾ Tiesas 2013. gada 30. maija spriedums *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 40. punkts.

⁽⁴⁰⁾ Tiesas 2013. gada 30. maija spriedums *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 31. punkts.

⁽⁴¹⁾ Tiesas 2013. gada 30. maija spriedums *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 32. punkts.

⁽⁴²⁾ Sk., piemēram, 2007. gada 17. oktobra Rīkojuma par piena nodevu (*BayMilchUmlV*) 6. panta 3. punktu.

⁽⁴³⁾ Sk., piemēram, 2007. gada 17. oktobra Rīkojuma par piena nodevu (*BayMilchUmlV*) 5. pantu.

⁽⁴⁴⁾ Sk. Tiesas 2014. gada 11. septembra spriedumu Komisija/Vācija, C-527/12, ECLI:EU:C:2014:2193, 41. un 56. punkts.

- (133) Līdz ar to nav patiens LVN apgalvojums, ka piena nodevas ieņēmumi nav valsts līdzekļi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (134) No tā izriet, ka attiecīgie nodevas ieņēmumi ir uzskatāmi par tādiem, uz kuriem attiecas valsts kontrole⁽⁴⁵⁾, un ka no piena nodevas ieņēmumiem finansētie pasākumi ir veikti par valsts līdzekļiem un ir attiecināmi uz valsti.
- (135) Tas jo īpaši attiecas uz Bavārijas vispārējiem budžeta līdzekļiem, kas tika izlietoti attiecīgo piena kvalitātes pārbaužu finansēšanai. Arī šajā gadījumā runa ir par valsts līdzekļiem LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

Selektīvas priekšrocības/uzņēmumi

- (136) Valsts līdzekļu maksājumu sākotnējās saņēmējas ir laboratorijas MPBW un MPBY. Tās veic laboratoriskās pārbaudes valsts uzdevumā. Tomēr galu galā šīs laboratoriskās pārbaudes ir izdevīgas pienotavām, jo tām ir likumā noteikts pienākums pārbaudīt tām piegādātā piena kvalitāti. Līdz ar to laboratoriskās pārbaudes ir pakalpojumi, kurus MPBW un MPBY sniedz pienotavām. Tādēļ pienotavas var uzskatīt par natūrā sniegta atbalsta saņēmējām. Pienotavas neapšaubāmi ir uzņēmumi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Jebkādas iespējamās priekšrocības šajā izpratnē arī tiek piešķirtas tikai konkrētiem uzņēmumiem, jo līdztekus piensaimniecības nozarei Vācijā ir vēl daudz citu ekonomikas nozaru, kas negūst labumu no attiecīgajiem pasākumiem. Tāpēc piešķirtās priekšrocības, iespējams, ir selektīvas.
- (137) Saskaņā ar MGV 1. panta 1. punktu pienotavas kā komerciāli piena iepircēji pārbauda vai liek pārbaudīt visu tiem piegādāto pienu. Tāpat kā tad, ja šīs pārbaudes pienotavas veic pašas, neizbēgami sedzot šo pārbaužu izmaksas, arī tad, kad piens tiek nodots pārbaudei laboratorijā, attiecīgās izmaksas ir uzskatāmas par raksturīgām saimnieciskās darbības izmaksām, kas attiecīgajiem uzņēmumiem, proti, pienotavām, kā personām ar valsts tiesiskajā regulējumā noteiktu pienākumu parasti jāsedz pašiem. Līdz ar to Komisija uzskata, ka pienotavām Bādenē-Virtembergā, kur laboratorisko pārbaužu izmaksas tika atlīdzinātas no nodevas ieņēmumiem, un Bavārijā, kur tās tika atlīdzinātas no nodevas ieņēmumiem un vispārējiem budžeta līdzekļiem, tiek piešķirtas priekšrocības, kurām, kā norādīts 136. apsvērumā, ir selektīva ietekme.
- (138) Turklāt šajā saistībā jāpārbauda, vai veiktās laboratoriskās pārbaudes ir saistītas ar saimniecisko darbību.
- (139) Vācija apgalvo, ka piena kontroles laboratorijas, veicot piena kvalitātes pārbaudes, pilda valsts iestādes uzdevumus (sk. iepriekš 26. apsvērumu). Piena kvalitātes pārbaudes faktiski tiek veiktas, pamatojoties uz publisko tiesību normām, proti, MGV 1. panta 1. punktā noteiktajam pienākumam veikt pārbaudes ir sabiedriska mērķis (piena kvalitātes nodrošināšana, MFG 10. pants), un to var publiski īstenot, izmantojot administratīvo atbildību. Tomēr tas neļauj secināt, ka piena kvalitātes pārbaužu finansēšana no piena nodevas ieņēmumiem nav saistīta ar uzņēmumu veikto saimniecisko darbību⁽⁴⁶⁾. Drīzāk runa ir par daudzām normatīvām prasībām (piemēram, produktu nekaitīgumu, vides standartiem u. c.), kas uzņēmumiem (šajā gadījumā pienotavām) jāievēro, veicot saimniecisko darbību. Turklāt piena kvalitātes pārbaudes nav arī darbība, kas ir daļa no valsts galvenajām funkcijām atbilstoši apsvērumiem, kas sniegti 16. punktā Komisijas paziņojumā par Eiropas Savienības atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu⁽⁴⁷⁾.
- (140) MGV 1. panta 1. punktā ir pamatots pienotavu pienākums veikt pārbaudes. Ar pienākumu veikt pārbaudes ir saistīts pienākums segt šo pārbaužu izmaksas, proti, laboratorisko pārbaužu izmaksas, kuras rodas piena kontroles laboratorijām (sk. iepriekš 137. apsvērumu). Tas nepārprotami izriet no fakta, ka pārbaužu veikšana ir priekšnoteikums, lai pienotavas drīkstētu pārdot atbilstīgi pārbaudītu pienu. Tomēr izmaksas, kas uzņēmumiem rodas saistībā ar savu produktu laišanu tirgū, kā raksturīgās saimnieciskās darbības izmaksas tiem jāsedz pašiem. Līdz ar to arī citās federālajās zemēs, izņemot Bādeni-Virtembergu un Bavāriju, kurās MGV ir tāds pats juridiskais spēks, attiecīgajām pienotavām pārbaužu izmaksas netika atlīdzinātas no piena nodevas ieņēmumiem, proti, tur

⁽⁴⁵⁾ Tiesas 2013. gada 30. maija spriedums *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 32., 35. un 38. punkts.

⁽⁴⁶⁾ Sk. arī Vispārējās tiesas spriedumu *Belģija/Komisija*, 2015. gada 25. marts, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, 96. punkts, saskaņā ar kuru "tam, ka maksājumi uzņēmumiem ir noteikti ar valsts tiesisko regulējumu, kas tādējādi noteikti ir saistīts ar to, ka attiecīgā dalībvalsts īsteno savas valsts varas prerogatīvas, nav pretrunā tas, ka minētie maksājumi tiek kvalificēti kā nodokļu slogs, kas parasti jāsedz no uzņēmuma budžeta."

⁽⁴⁷⁾ OV C 8, 11.1.2012., 4. lpp.

pienotavas netika atbrīvotas no izmaksām, kas tām būtībā jāsedz. Piena pārdošana, ko veic pienotavas, neapšaubāmi ir saimnieciskā darbība. Tātad, pateicoties pārbauzu izmaksu atlīdzināšanai no nodevas ieņēmumiem, pienotavas Bādenē-Virtembergā un Bavārijā tiek atbrīvotas no izmaksām, kas tām parasti būtu jāsedz pašām, veicot saimniecisko darbību.

- (141) Par Vācijas apgalvojumu, ka federālie tiesību akti nav atsaucis punkts pienotavu pienākumam segt izmaksas un tādējādi nevar pamatot selektivitāti (31.–38. apsvērumi), jāsecina, ka pienākums veikt pārbaudes, no kā izriet pienākums segt izmaksas, ir galīgi reglamentēti federālā tiesību aktā, proti, MGV 1. panta 1. punktā.
- (142) Kā jau minēts, MGV 1. panta 1. punktā ir paredzēts pienotavu pienākums veikt tām piegādātā piena pārbaudes (sk. arī 139. un 142. apsvērumu). Lai gan MGV 6. pantā dažas pilnvaras ir piešķirtas federālajām zemēm, jo īpaši saistībā ar paraugu ņemšanu saskaņā ar MGV 2. pantu, tomēr šādi noteikumi nedrīkst būt pretrunā pārējiem MGV noteikumiem un tātad arī MGV 1. pantam.
- (143) Šajā pašā saistībā jautājumā par kompetenču sadali starp valsti un federālajām zemēm Vācija ir atsaukusies uz MFG 10. panta 2. punktu (37. apsvērumi). Šajā tiesību normā ir noteikts, ka federālo zemju valdības var pieņemt noteikumus par piena kvalitātes pārbaudēm, ja federālā ministrija nav pieņēmusi nekādus noteikumus. Tomēr, kā norādīts iepriekš, atbildīgā federālā ministrija tieši to ir izdarījusi, pieņemot MFG 22. panta 1. punkta pirmajā teikumā federālo zemju valdībām ir piešķirtas tiesības iekasēt nodevas. Tomēr vienlaikus MFG ir ierobežota federālo zemju autonomija, nosakot robežas attiecībā uz nodevas apmēru un pasākumiem, kuri jāatbalsta saskaņā ar 22. panta 2. punkta 1.–6. apakšpunktu.
- (144) Par lietu Portugāle/Komisija ⁽⁴⁸⁾, kuru šajā saistībā minēja Vācija (31.–38. apsvērumi), Komisija secina, ka minētajā lietā tika aplūkota diferencēta nodokļu sistēma, kas ir būtiski atšķirīga no šīs lietas. Pat ja pārējie secinājumi lietā Portugāle/Komisija tiktu attiecināti, kā mēģina Vācija, uz šīs lietas apstākļiem, par atsaucis punktu šīs lietas 64. apsvēruma nozīmē būtu uzskatāms iepriekš konstatētais, MGV 1. panta 1. punktā noteiktais pienākums segt izmaksas. Tieši valsts, proti, centrālā valdība, ir reglamentējusi šo atsaucis punktu lietas Portugāle/Komisija nozīmē. Līdz ar to attiecīgo izmaksu atlīdzināšana no nodevas ieņēmumiem ļauj secināt, ka – pretēji 64. apsvērumam – ir piešķirtas selektīvas priekšrocības.
- (145) Turklāt Komisija uzskata, ka selektīvu priekšrocību esība nav jānoliedz tikai tāpēc, ka ar samaksāto piena nodevu pienotavas jau ir samaksājušas veikto pārbauzu vērtību. Vēl jo vairāk: Komisija nepiekrīt Vācijas un MPBW apgalvojumam, ka nodeva atbilst sniegto pakalpojumu reālajām ekonomiskajām izmaksām (39. apsvērumi). Kā izriet no lēmuma sākt procedūru 2.6. nodaļas, no piena nodevas ieņēmumiem tiek finansēti daudzi dažādi apakšpasākumi. Apakšpasākumu būtība ir tāda, ka labums, ko katrs uzņēmums gūst no konkrētiem apakšpasākumiem, obligāti nav ekvivalents iepriekš samaksātajām nodevas summām. Turklāt Bavārijas gadījumā finansēšana notiek ne tikai no nodevas ieņēmumiem, bet arī no vispārējā budžeta papildu līdzekļiem, līdz ar to a priori nevar būt runa par kompensāciju.
- (146) Tādējādi Komisija secina, ka, atlīdzinot piena kvalitātes pārbauzu izmaksas no nodevas ieņēmumiem, pienotavām Bādenē-Virtembergā un Bavārijā tika piešķirtas selektīvas priekšrocības.

Konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību

- (147) Atbilstoši Tiesas judikatūrai viena uzņēmuma konkurētspējas uzlabošana, piešķirot valsts atbalstu, parasti nozīmē konkurences izkropļošanu attiecībā pret konkurējošiem uzņēmumiem, jo tie šādu atbalstu nesaņem ⁽⁴⁹⁾. Jebkāds atbalsts uzņēmumam, kas darbojas tirgū, kurš atvērts tirdzniecībai Eiropas Savienībā, var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm ⁽⁵⁰⁾, turklāt arī tad, ja atbalstu saņēmušie uzņēmumi paši nepiedalās Kopienas iekšējā

⁽⁴⁸⁾ Sk. Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedumu Portugāle/Komisija, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

⁽⁴⁹⁾ Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedums *Philip Morris Holland BV/Komisija*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11. un 12. punkts.

⁽⁵⁰⁾ Jo īpaši sk. Tiesas 1988. gada 13. jūlija spriedumu Francijas Republika/Komisija, 102/87, ECLI:EU:C:1988:391.

tirdzniecībā⁽⁵¹⁾. Laikā no 2001. līdz 2012. gadam lauksaimniecības produktu tirdzniecība Savienībā sasniedza ievērojamu apjomu. Piemēram, Kombinētās nomenklatūras pozīcijā 0401 (piens un krējums, neiebiezināts un bez cukura vai cita saldinātāja piedevas)⁽⁵²⁾ klasificējamo produktu imports no Vācijas un eksports uz to Kopienas iekšējā tirdzniecībā 2011. gadā bija attiecīgi EUR 1 200 miljoni un EUR 957 miljoni⁽⁵³⁾.

- (148) Šajā lēmumā novērtētie pasākumi bija paredzēti darbības atbalstam lauksaimniecības jomā. Jo īpaši tā bija pienotavu darbība. Kā minēts iepriekš, pienotavu produkti Savienībā tika tirgoti ievērojamā apjomā. Tādēļ Komisija uzskata, ka attiecīgie pasākumi iespaidoja tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (149) Ņemot vērā plašo tirdzniecību ar lauksaimniecības produktiem, var uzskatīt, ka attiecīgie apakšpasākumi radīja vai draudēja radīt konkurences izkropļojumus un iespaidoja tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Pastāvošs atbalsts / jauns atbalsts

- (150) Saskaņā ar LESD 108. panta 1. punktu Komisija, sadarbojoties ar dalībvalstīm, pastāvīgi pārskata atbalsta sistēmas, kas pastāv šajās valstīs. Šim nolūkam, lai pārbaudītu pastāvošās atbalsta shēmas, Komisija no dalībvalstīm var pieprasīt visu nepieciešamo informāciju un, ja nepieciešams, ieteikt attiecīgus pasākumus.
- (151) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunktu jēdziens “pastāvošais atbalsts” ir atbalsts, kas pastāvēja pirms Līguma stāšanās spēkā attiecīgajā dalībvalstī un joprojām ir piemērojams pēc Līguma stāšanās spēkā.
- (152) Tomēr saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta c) punktu jebkādu pastāvoša atbalsta grozījumu rezultātā tas kļūst par “jaunu atbalstu”. Atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004⁽⁵⁴⁾ 4. pantam pastāvoša atbalsta grozījumi ir “jebkādas pārmaiņas, izņemot pilnībā formāla vai administratīva rakstura izmaiņas, kas nevar ietekmēt novērtējumu par atbalsta pasākuma saderību ar kopējo tirgu”.
- (153) Atbilstoši judikatūrai⁽⁵⁵⁾ tikai gadījumā, ja izmaiņas ietekmē sākotnējās atbalsta shēmas būtību, šī shēma kļūst par jaunu atbalsta shēmu; tomēr par šādām būtiskām izmaiņām nevar runāt tad, ja jaunais elements ir skaidri nošķirams no sākotnējās shēmas.
- (154) Saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu jebkurš jauns atbalsts ir jāpaziņo Komisijai un to nedrīkst īstenot, kamēr nav saņemta Komisijas atļauja (aizliegums īstenot atbalstu).
- (155) Atbilstoši Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta f) punktam jauns atbalsts, kas ieviests, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punkta prasības, ir nelikumīgs.
- (156) Pamatojoties uz MFG un piešķirtajām pilnvarām, atbildīgā federālā ministrija un federālās zemes (sk. iepriekš 24. apsvērumu) pieņēma īstenošanas noteikumus, kuri ir šajā lēmumā novērtēto pasākumu juridiskais pamats. Izņemot pašu MFG (kas ir tikai pamatlikums un pilnvarojuma norma federālo zemju tiesību aktiem un kurā nav regulētas tiesības saņemt finansiālu atbalstu), Vācijas iestādes nav sniegušas nekādu informāciju, kas pierāda, ka pastāv kāds pirms 1958. gada pieņemts juridiskais pamats, kurš ar savu sākotnējo saturu būtu piemērojams izmeklēšanas laikposmā. Attiecīgie rīkojumi par nodevas iekasēšanu tika pieņemti 2004. gadā (Bādenē-Virtembergā) un 2007. gadā (Bavārijā) (sk. 24. apsvērumu). Nodevas ieņēmumu izlietošanas juridiskais pamats ir

⁽⁵¹⁾ Tiesas 2015. gada 14. janvāra spriedums *Eventech Ltd/Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, 67. punkts.

⁽⁵²⁾ Komisijas 2012. gada 9. oktobra īstenošanas regula (ES) Nr. 927/2012, ar ko groza I pielikumu Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 304, 31.10.2012., 1. lpp.).

⁽⁵³⁾ Avots: *Eurostat*.

⁽⁵⁴⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽⁵⁵⁾ Vispārējais tiesas spriedums, 2002. gada 30. aprīlis, *Gibraltārs/Komisija*, T-195/01 un T-207/01, ECLI:EU:T:2002:111, 111. punkts.

federālo zemju rīkojumi par budžetu, turklāt attiecībā uz izlietošanas mērķi federālajām zemēm jāievēro tikai MFG 22. panta 2. punkta prasības. Pamatojoties uz to, lēmumā par nodevas ieņēmumu izlietojumu federālo zemju iestādes apstiprina šo izlietojumu attiecīgajā budžeta gadā. Līdz ar to aplūkotie pasākumi ir jauns atbalsts, uz kuru attiecas paziņošanas prasība saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu. Tomēr, tā kā Vācija nevienā brīdī nav paziņojusi attiecīgo atbalsta shēmu, tā ir nelikumīga (Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta f) punkts).

- (157) Ņemot to vērā, nav jākomentē Vācijas apgalvojums, ka vajadzīgie pasākumi neietver aplūkotus apakšpasākumus BW 1 un BY 1 (50.–56. apsvērums), jo šis apgalvojums balstās uz pieņēmumu, ka principā runa ir par pastāvošu atbalstu, kas – kā norādīts iepriekš – tā nav.

Piena kvalitātes pārbaūžu saderības novērtējums

- (158) Atbalstu, kas piešķirts piena kvalitātes pārbaūžu izmaksu atlīdzināšanai laikā no 2001. gada 28. novembra līdz 2006. gada 31. decembrim, Komisija izvērtēja saskaņā ar Kopienas pamatnostādņem 2000.–2006. gadam un ar 2013. gada 17. jūlija lēmumu (C(2013) 4457 *final*) atzina par saderīgu ar iekšējo tirgu (labvēlīgā lēmuma 162.–165. apsvērums).

Piemērojamās tiesību normas

- (159) Saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.
- (160) Atbilstīgi Komisijas paziņojumam par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai ⁽⁵⁶⁾, nelikumīgs valsts atbalsts Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta f) punkta nozīmē ir jānovērtē, ņemot vērā atbalsta piešķiršanas laikā piemērojamus noteikumus.
- (161) Atbalstu, kas piešķirts kopš 2007. gada 1. janvāra, izvērtē saskaņā ar Pamatnostādņem 2007.–2013. gadam.
- (162) Lēmumā sākt procedūru Komisija apšaubīja, vai laikā no 2007. gada 1. janvāra piešķirto atbalstu par piena kvalitātes pārbaudēm var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu (lēmuma sākt procedūru 166. un 167. apsvērums).
- (163) Kā jau minēts lēmumā sākt procedūru, Komisija secina, ka atbalsts par regulārām piena pārbaudēm neatbilst nosacījumiem, kas paredzēti Pamatnostādņu 2007.–2013. gadam 109. punktā saistībā ar Regulas (EK) Nr. 1857/2006 16. panta 1. punktu. Vēl jo vairāk: minētajā regulas normā *expressis verbis* ir noteikts, ka atbalsts, ar ko atlīdzina šādu regulāro pārbaūžu izmaksas, nevar būt saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (164) Pretēji Vācijas apsvērumiem (53. apsvērums) Komisija secina, ka Regulas (EK) Nr. 1857/2006 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās izmaksas par “piena kvalitātes regulārām pārbaudēm” ietver arī šajā lietā aplūkotās piena kvalitātes pārbaūžu izmaksas. Minētajā 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā principā ir noteikts, ka ar iekšējo tirgu ir saderīgs atbalsts, ko piešķir, lai atlīdzinātu izmaksas par “par trešo personu vai to uzdevumā veiktiem testiem, lai noteiktu lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko kvalitāti vai produktivitāti”.
- (165) Tomēr nepārprotamais negatīvais izņēmums Regulas (EK) Nr. 1857/2006 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā par atbalstu piena kvalitātes regulāro pārbaūžu izmaksām, pēc Komisijas domām, ir jāinterpretē plaši, jo šī norma skaidri liek noprast likumdevēja gribu neatzīt šādu atbalstu par saderīgu ar iekšējo tirgu.

⁽⁵⁶⁾ OVC 119, 22.5.2002., 22. lpp.

- (166) Piena kvalitātes pārbaudes attiecas uz piena kvalitāti kā tādu, proti, uz piena mikrobioloģiskajām īpašībām. Tomēr šīs īpašības nav tieši saistītas ar dzīvnieku ģenētisko kvalitāti vai produktivitāti. Mikrobioloģiskās īpašības ir tieši tās īpašības, ko var konstatēt, pārbaudot piena kvalitāti (piemēram, tauku saturs vai somatisko šūnu skaits).
- (167) Būtībā izņēmuma noteikums 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts ar mērķi neatzīt visu piena kvalitātes regulāro pārbaudžu saderību ar iekšējo tirgu, jo šo pārbaudžu izmaksas ir uzņēmuma parastās saimnieciskās darbības izmaksas. Atbalsts saimnieciskās darbības izmaksu atlīdzināšanai īpaši nopietni kropļo iekšējo tirgu ⁽⁵⁷⁾.
- (168) Šeit Komisija atgādina par LESD 107. panta 1. punktā nostiprināto principiālo aizliegumu piešķirt atbalstu. Izņēmumi no principiālā aizlieguma izriet no LESD 107. panta 2. un 3. punkta saistībā ar saderības noteikumiem regulu, pamatnostādņu utt. formā. Tomēr par laiku no 2007. līdz 2013. gadam nav šāda saderības noteikuma par attiecīgo atbalstu regulārām piena pārbaudēm (neatkarīgi no konkrētas kvalitātes un nevis kvalitātes uzlabošanas nolūkā). Līdz ar to, izņemot norādi uz agrāko saderību saskaņā ar Kopienas pamatnostādņēm 2000.–2006. gadam, arī Vācija nav norādījusi nevienu saderības noteikumu, kas būtu piemērojams attiecīgajā laikposmā. Tā vietā likumdevēja griba ir izteikta Regulas (EK) Nr. 1857/2006 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā, kurā tiek noliegta saderība ar iekšējo tirgu. Jau Kopienas pamatnostādņu 2000.–2006. gadam 13.3. punktā tika norādīts, ka ražošanas procesā ir ievērojami palielinājies regulāro pārbaudžu apjoms, tāpēc šādu pārbaudžu izmaksas ir kļuvušas par ražošanas izmaksu parastu sastāvdaļu, un, tā kā kvalitātes pārbaudžu izmaksas tieši ietekmē ražošanas izmaksas, attiecīgs atbalsts ir saistīts ar konkurences izkropļojumu risku. Saskaņā ar šo pašu regulas normu bija iespējams piešķirt atbalstu trešo personu vai to uzdevumā veiktām pārbaudēm, piemēram, ja pārbaudes veic kompetentās pārvaldes iestādes vai to pilnvarotas iestādes. Tomēr Pamatnostādņēs 2007.–2013. gadam likumdevējs, ņemot vērā konkurences izkropļojumu risku, ir paredzējis, ka atbalsts par piena kvalitātes regulārām pārbaudēm nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Ņemot vērā šo skaidro likumdevēja lēmumu, nav iespējams atzīt saderību arī, pamatojoties tieši uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- (169) Tas, ka attiecīgās piena kvalitātes pārbaudes laikā no 2001. līdz 2006. gadam Komisija ir atzinusi par saderīgām ar iekšējo tirgu, nevar automātiski nozīmēt, kā uzskata Vācija (60. apsvērumš), ka šis atbalsts bija saderīgs ar iekšējo tirgu arī turpmākajā laikā no 2007. līdz 2013. gadam. No LESD 108. panta 1. punkta izriet, ka iekšējais tirgus nemitīgi attīstās un ka Komisija var ņemt vērā šo attīstību, pilnveidojot pamatnostādnes par atbalsta piešķiršanu un citus valsts atbalsta noteikumus (piemēram, regulas par atbalsta atbrīvojumu), lai nodrošinātu iekšējā tirgus darbību. Arī uz noteiktu laiku pieņemtu saderības noteikumu, piemēram, pamatnostādņu lauksaimniecības jomā, būtība ir tāda, ka nākamā pamatnostādņu par valsts atbalstu vai regulu par atbalsta atbrīvojumu saturam obligāti nav jābūt tādām pašām kā iepriekš piemērojamiem noteikumiem.
- (170) Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, Komisija secina, ka laikā no 2007. līdz 2013. gadam saistībā ar piena kvalitātes pārbaudēm piešķirtais atbalsts, kas apakšpasākumā *BW 1* tika finansēts tikai no piena nodevas ieņēmumiem un apakšpasākumā *BY 1* no piena nodevas ieņēmumiem un vispārējiem budžeta līdzekļiem, nebija saderīgs ar iekšējo tirgu.

4. SECINĀJUMI

- (171) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 15. panta 1. punktu uz Komisijas tiesībām atgūt atbalstu attiecas desmit gadu noilguma periods. Atbilstoši Regulas (EK) Nr. 659/1999 15. panta 2. punktam “visas darbības attiecībā uz nelikumīgu atbalstu, kuras veic Komisija (...), pārtrauc noilguma periodu.”

⁽⁵⁷⁾ Šajā saistībā sk. arī Regulas (EK) Nr. 1857/2006 preambulas 17. apsvērumu, saskaņā ar kuru atbalsta mērķis nedrīkst būt “tādu saimnieciskās darbības izmaksu pastāvīga vai periodiska samazināšana, kuras parasti jāsedz saņēmējam.”

- (172) Pēc tam, kad Vācija bija iesniegusi 2010. gada ikgadējo ziņojumu par valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē, 2011. gada 28. novembra vēstulē Komisija lūdza Vāciju iesniegt papildu informāciju par atbalsta shēmu. Ar šo Komisijas darbību tika pārtraukts noilguma periods. Tā kā labvēlīgajā lēmumā Komisija jau ir atzinusi, ka aplūkotās piena kvalitātes pārbaudes laikā no 2001. gada 28. novembra līdz 2006. gada 31. decembrim bija saderīgas ar iekšējo tirgu, un tā kā no 2006. gada 31. decembra līdz 2011. gada 28. novembrim ir pagājuši mazāk nekā desmit gadi, laikposms, uz kuru attiecas šis lēmums, sākas 2007. gada 1. janvārī.
- (173) Komisija secina, ka Vācija, pārkāpjot LESD 107. un 108. panta prasības, ir nelikumīgi piešķirusi atbalstu, kas, ciktāl piešķirts laikā no 2007. gada 1. janvāra (sk. 160. un 164. apsvērumu), nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Bādenē-Virtembergā šis atbalsts tika piešķirts tikai no piena nodevas ieņēmumiem saskaņā ar MFG, bet Bavārijā no piena nodevas ieņēmumiem un vispārējiem budžeta līdzekļiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, kuru Vācija sniegusi par Bādenes-Virtembergas un Bavārijas federālajās zemēs veiktajām piena kvalitātes pārbaudēm, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punkta prasības, par labu piensaimniecības uzņēmumiem minētajās federālajās zemēs, laikā no 2007. gada 1. janvāra nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. pants

1. Vācija no saņēmējiem atgūst ar iekšējo tirgu nesaderīgo atbalstu, kas piešķirts, pamatojoties uz 1. pantā minēto atbalsta shēmu.
2. Atgūstamajai summai pieskaita procentus, ko aprēķina no dienas, kad atbalsts nodots saņēmēju rīcībā, līdz tā faktiskās atgūšanas dienai.
3. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 794/2004 V nodaļu un Komisijas Regulu (EK) Nr. 271/2008 ⁽⁵⁸⁾, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 794/2004.
4. Vācija no šā lēmuma pieņemšanas dienas atceļ visus nesamaksātos 1. pantā minētā atbalsta maksājumus.

3. pants

1. Atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu, atgūst nekavējoties un faktiski.
2. Vācija nodrošina, ka šo lēmumu izpilda četru mēnešu laikā pēc tā paziņošanas dienas.

4. pants

1. Divu mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas Vācija sniedz šādu informāciju:
 - a) to atbalsta saņēmēju saraksts, kuri saņēmuši atbalstu saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu, kā arī kopējā atbalsta summa, kuru katrs no viņiem ir saņēmis saskaņā ar šo shēmu;

⁽⁵⁸⁾ Komisijas 2008. gada 30. janvāra Regula (EK) Nr. 271/2008, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 82, 25.3.2008., 1. lpp.).

- b) kopējā no katra atbalsta saņēmēja atgūstamā summa (pamatsumma un procenti);
- c) sīks jau veikto un plānoto šā lēmuma izpildes pasākumu apraksts;
- d) dokumenti, kas apliecina, ka atbalsta saņēmējiem ir pieprasīts atmaksāt atbalstu.

2. Vācija informē Komisiju par šā lēmuma īstenošanas nolūkā veikto valsts pasākumu norisi, līdz saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu piešķirtā atbalsta atgūšana ir pabeigta. Pēc Komisijas pieprasījuma Vācija nekavējoties sniedz informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem šā lēmuma izpildes pasākumiem. Tā sniedz arī sīku informāciju par atbalsta un atgūšanas procentu summām, ko saņēmēji jau atmaksājuši.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai. Vācija tiek aicināta nekavējoties nosūtīt atbalsta saņēmējiem šā lēmuma kopiju.

Briselē, 2015. gada 18. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Phil HOGAN